Frați de grai, frați de trai

Românii în ANDALUCÍA

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Românii în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar. Anul V, Nr. 40, Ianuarie 2025

2025-Anul Eminescu

ZIUA CULTURII NAȚIONALE

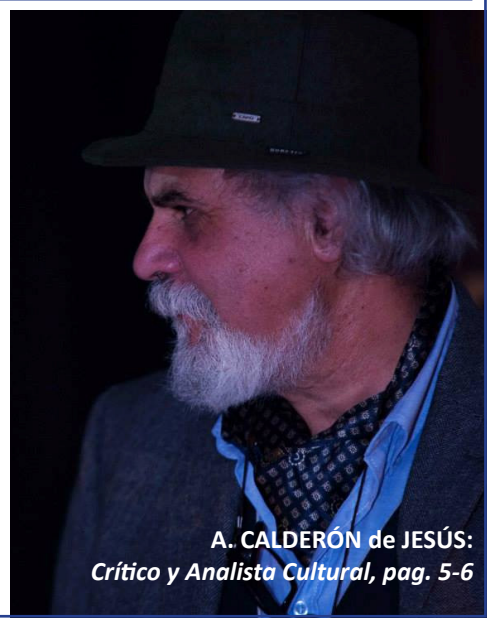
15 Ianuarie 2025

HOMENAJE A LA CULTURA RUMANA

Durante el año 2025, se organizarán una serie de eventos por todo el mundo, en torno a la Cultura de Rumania. Este año está dedicado a conmemorar el 175 aniversario del nacimiento, de Mihai Eminescu.

No es casualidad que el 15 de Enero se eligiera el día Nacional de la Cultura rumana, ya que en ese día nació este. Para Rumania Mihai Eminescu, representa el universo, en la cual se mueve la cultura rumana.

En torno a su fecha de nacimiento existe otras muchas versiones, Diciembre del ...

A. CALDERÓN de JESÚS:
Crítico y Analista Cultural, pag. 5-6

24 Ianuarie 1859

Mica Unire și începutul unei ere noi pentru România

Mica Unire din 1859 nu a fost doar o decizie politică spontană, ci rezultatul unor eforturi susținute. Convenția de la Paris din 1858 stabilise cadrul pentru o eventuală unire administrativă între Moldova și Țara Românească, permițând alegerea unui singur conducător comun. Românii au profitat de această oportunitate, iar alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domnitor al Moldovei (5 ianuarie 1859) a deschis drumul pentru unirea efectivă. Alegerea sa și în Țara Românească, pe 24 ianuarie 1859, a fost o mișcare strategică ce a pus bazele unui stat modern.

Teodora Olteanu, Barcelona , pag 2

EMINESCU

Steaua nepieritoare a culturii românești

Anul acesta, la Viena, oraș al artelor și culturii, celebrăm cu emoție și respect 175 de ani de la nașterea Luceafărului poeziei române, Mihai Eminescu. Este o ocazie unică să reflectăm asupra moștenirii literare și culturale lăsate de acest geniu, ale cărui creații au pătruns adânc în conștiința națională și au căpătat o rezonanță universală.

Legătura lui Eminescu cu Viena nu este doar un detaliu biografic, ci o etapă esențială în dezvoltarea sa intelectuală și artistică. Aici, tânărul poet a studiat între anii 1869 și 1872, frecventând cursurile de filozofie, istorie și filologie.

Dan Toma Dulciu, Viena, pag 13

Saltul năzuit

În ultimii ani, odată cu exodul românilor în lume, cultura și-a întins aripile și a trecut granițele țării, orientându-se și adaptându-se la o nouă formă de viața, acumulând frumusețe, îmbogățindu-se și reconstruind corpul sau eteric după noi legi și cutume.

Mulți cred ca acest exod fură inteligența, valorile, că în curând nu se va mai putea vorbi de intelectualitate, însă eu cred ca dimpotrivă. Cultura crește cu noi odată, cu fiecare experiență acumulată, cu fiecare comuniune cu o altă cultură. Mai cred că omul sfințește locul, și că cine este om, om rămâne, devotat valorilor și principiilor sale de viață. Mai știu ca poporul este acolo unde se vorbește limba strămună... ***Mariana FERIDE, pag. 4***

Ionuț Țene *pag. 12*

Mihai Eminescu

precursor al Diasporei intelectuale

Mihai Eminescu reprezintă cel mai frumos şi nobil sentiment al culturii române. El este deplinătatea expresiei româneşti a fiinţei naţionale din toate timpurile. Nu întâmplător Mihai Eminescu a fost creionat prin citate celebre: ***„Sumă lirică de voievozi”*** de Petre Ţuţea, ***„Eminescu e întruparea literară a conştiinţei româneşti, una şi nedespărţită”*** de Nicolae Iorga sau ***„Toţi suntem trup şi suflet de partea lui Eminescu. Acolo ne simţim bine, este viziunea utopică despre noi, viziunea voievodului stelar”*** de Dan C. Mihăilescu. Doar politicianul conservator pe banii nemţilor, PP Carp striga în gura mare şi de şarpe prin parlamentul ţării: ***„Şi mai potoliţi-l pe Eminescu!”***.

Un aspect mai puțin revelat al vieții lui Mihai Eminescu este participarea acestuia la viața culturală a românilor din Europa centrală, pe perioada studiilor universitare. În acest sens îl putem considera pe Eminescu ca un precursor al Diaporei literare de azi prin activitatea sa prodigioasă, atât literară cât ...

editorial

Pe 24 ianuarie 1859, în inimile românilor s-a aprins speranța unei țări unite. Această zi memorabilă marchează alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domnitor al ambelor principate – Moldova și Țara Românească. Cunoscută sub numele de Mica Unire, acest eveniment reprezintă primul pas concret spre formarea statului român modern.

Pentru mine, 24 ianuarie înseamnă mai mult decât o simplă dată din calendar. Este o zi care mă inspiră să reflectez asupra forței unității și curajului de a construi împreună un viitor mai bun. Dar ce a făcut acest moment atât de special?

Scurt istoric

Mica Unire din 1859 nu a fost doar o decizie politică spontană, ci rezultatul unor eforturi susținute. Convenția de la Paris din 1858 stabilise cadrul pentru o eventuală unire administrativă între Moldova și Țara Românească, permițând alegerea unui singur conducător comun. Românii au profitat de această oportunitate, iar alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domnitor al Moldovei (5 ianuarie 1859) a deschis drumul pentru unirea efectivă. Alegerea sa și în Țara Românească, pe 24 ianuarie 1859, a fost o mișcare strategică ce a pus bazele unui stat modern.

Unirea a fost mai mult decât o formalitate. Ea reflecta dorința arzătoare a poporului român pentru unitate și progres. Atmosfera de la București din ziua votului era tensionată: mulțimi de oameni scandau pentru unire, învăluind clădirea Adunării, și influențând decisiv votul deputaților.

Alexandru Ioan Cuza – omul momentului

Deși nu era foarte cunoscut înainte de 1859, Alexandru Ioan Cuza s-a dovedit a fi liderul de care cele două principate aveau nevoie. Alegerea sa a fost mai mult o strategie politică decât un rezultat al popularității personale, unioniștii preferând o figură capabilă să mențină echilibrul între taberele politice.

Cuza a fost mai mult decât un simbol al unirii. Reformele sale, cum ar fi modernizarea administrației, reforma agrară și introducerea unui sistem educațional modern, au pus bazele unui stat puternic și au pregătit terenul pentru Marea Unire din 1918.

Unirea – un efort comun

Unirea Principatelor nu ar fi fost posibilă fără colaborarea dintre elitele politice și popor. Noaptea de 23 spre 24 ianuarie a fost marcată de negocieri intense între unioniștii din Țara Românească, pentru a se asigura că votul va fi unanim. Atmosfera tensionată și presiunea populară au fost esențiale în realizarea acestui vis.

Încheiere

Astăzi, la mai bine de 160 de ani de la acel moment istoric, Ziua Unirii Principatelor ne reamintește că prin voință, colaborare și perseverență putem realiza lucruri extraordinare. Pentru mine, această zi este un simbol al solidarității și al curajului de a construi un viitor comun. Această zi îmi amintește, de asemenea, cât de importante sunt dialogul și colaborarea. Dacă în trecut românii au reușit să unească două principate sub un singur conducător, ce ne împiedică astăzi să ne unim în fața provocărilor comune? Ziua Unirii îmi dă speranță că putem construi împreună o societate mai bună, în care valorile precum respectul, toleranța și sprijinul reciproc să fie prioritare.

Pentru viitor, Ziua Unirii îmi sugerează o direcție clară: să învățăm din trecut și să privim înainte cu încredere. Dacă generațiile anterioare au avut puterea să înceapă un drum nou, cu resurse limitate, noi avem și mai multe instrumente pentru a clădi un viitor prosper.

Cred că lecția principală pe care o putem lua din 24 ianuarie este aceea că împreună suntem mai puternici. Este o zi care mă face să mă întreb: ce pot face astăzi pentru a contribui la unitatea și progresul societății în care trăiesc? Răspunsurile la această întrebare sunt cele care vor defini nu doar prezentul, ci și viitorul nostru comun.

Într-o lume în continuă schimbare, Mica Unire ne inspiră să reflectăm asupra forței unității.

Curiozități:

1. **O alegere „înțeleaptă și curajoasă”**

Deși nu a fost un lider foarte cunoscut înainte de 1859, Alexandru Ioan Cuza a fost preferat de unioniști pentru a evita conflictele dintre taberele politice. Alegerea sa a fost mai degrabă o strategie politică decât un rezultat al popularității personale.

2. Unirea s-a hotărât în ședințe secrete

În noaptea de 23 spre 24 ianuarie, unioniștii din Țara Românească au negociat intens în culise pentru a se asigura că deputații vor vota în unanimitate pentru Cuza. Aceasta a fost o victorie tactică pentru mișcarea unionistă.

3. Votul s-a dat sub presiunea mulțimii

În timpul alegerii lui Cuza la București, clădirea Adunării era înconjurată de oameni care scandau pentru unire. Atmosfera tensionată a influențat decisiv decizia deputaților.

24 Ianuarie 1859
Mica Unire și începutul unei ere noi pentru România

Teodora Olteanu, Barcelona

Frați de grai, frați de trai
Români în Andalucía
Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar.

Editor: Asociación Socio-Cultural Romanati
Redacția: Centro Cultural La Tierra Tracia
Calle Geranio 28, El Ejido, Almeria, 04700, Spania
Email: asociacionromanati@gmail.com
www.romaniinandalucia.com
facebook.com/romaniinandalucia
Tel/WhatsApp: +34 641 847 842

Redactor Șef: Mircea G. Florescu
Redactor Șef Adjunct: Ionela Violeta Anciu
Redactori: Andra Fornea, Teodora Olteanu, Dorina Florescu Titi Sultan, Violeta Andrei Stoicescu, Sorin Bălășcău
Colaboratori: Camelia Potârniche, Dan Toma Dulciu, Ionuț Țene, Valeru Ciurea, Nicolae Coande, Cristian Segărceanu, Andreea Constantinescu, Tanța Tănăsescu, Dana Oprica
Machetare grafică: Dorina Florescu

Publicație apărută cu susținerea Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România
FILIALA OCCIDENT

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni
Această publicație a fost tipărită cu sprijinul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni
www.drp.gov.ro
Conținutul acestei publicații nu reprezintă poziția oficială a Departamentului pentru Românii de Pretutindeni.

LACRIMI SUB PATRAFIR

Şi-atunce, împăcat cu rostul
Acestei lumi deşerte,
Să mor, să-mi zică satu-ntreg
Un:" Dumnezeu să-l ierte"!

Octavian Goga

Seară cumplită de Gerar, cu un frig ce-ţi pătrundea până la oase. Satul adormi, răpus de truda zilei, doar fuioare albe de fum se înălţau spre văzduhul cernit de neaua abundentă. La casa parohială, statornicită lângă străvechea bisericuţă de lemn, lumina slabă a opaiţului păli încet, într-un târziu, când pruncul abia-născut aţipise blând. După ce-l alăptase şi-l învelise în scutece, preoteasa îi făcu semnul crucii cu degetele lui plăpânde şi-l sărută pe frunte, plină de duioşie. Părintele tocmai îşi terminase pravila, suflă ostenit în candelă, când lătratul furios al câinelui îl anunţa că cineva îi bătea în poartă. Copilul suspină în somn, iar mama tresări, speriată.

"Cine o fi, aşa târziu" !?- gândi el, în timp ce-şi lua voiniceşte pe umeri cojocul de lână. Păşi în tindă, apoi în ogradă şi trase zăvorul cel vechi de la poarta mare. În faţa lui, zgribulită de ger, cu catrinţa albită de imaculatul fulgilor, stătea o fătucă cam de vreo zece ani. O recunoscu de la ora de religie pe Ilinca, copiliţa cu aluniţă pe obraz din clasa a treia:

- **"Săru´ mâna şi iertaţi, părinte" !**
- **"Ce s-a întâmplat"?**- grăi el.
- **"Bunicu´ trage de moarte şi mama m-a trimis, dacă puteţi veni să-l spovediţi, că nu ştim dacă mai apucă zorile"**, răspunse fata, fără să răsufle.

O pofti în casă, până-şi luă cele de trebuinţă: crucea veche de lemn, Molitfelnicul cu scoarţe arămii, epitrahilul şi cutiuţa cu Sfânta Împărtăşanie. Îşi luă peste reverendă pieptarul negru, ţesut la războI, îşi trase căciula brumărie peste urechi, să poată îndura frigul de afară şi porni anevoios printre troiene, cu fătuca alături.

***

Nu trecuseră nici trei luni de când a fost trimis în acest sătuc de munte, răsfirat pe coline şi văi abrupte, să păstorească cu sârg o mână de oameni simpli, dar cu o credinţă fără margini. A început să se acomodeze cu cerinţele noii misiuni, sublimă şi nobilă deopotrivă. Bisericuţa bătrînă de lemn, cu turla înaltă şi acoperită cu şindrilă, îşi aştepta mereu creştinii zeloşi, cu straiele moştenite din tată-n fiu, cu opinci şi pieptare brodate, tipice pentru portul oamenilor de la munte.

"Dumnezeu să ne ierte păcatele" ! rosteau potrivit tradiţiei din bătrâni, când se întâlneau în drum spre Casa Domnului. Era prilej de bucurie şi îndelungă voroavă, căci mulţi se vedeau doar în duminici şi sărbători, casele fiind risipite pe versanţi. Nu aveau nici un cimitir al satului, pe cei morţi îngropându-i fiecare în propria grădină, la umbră de salcâm, ca să-i simtă aproape. Badelui Toader, tâmplarul satului, îi duceau câteva scânduri de brad, iar acesta încropea un sicriu, sălaş cum îl numesc ei. Îi bătea o cruce pe capac, îl vopsea, şi-n el, cei răposaţi erau duşi spre odihna cea nestrămutată. Totul, într-o perfectă continuitate, mirosind a răşină şi a flori de romaniţă. Aici, oamenii sunt mai aproape de Cer...

O oarecare emoţie se cuibări încet în sufletul părintelui: realiza atunci că era prima spovedanie pe care trebuia s-o facă. Ştia din Seminar că Taina nu trebuie amânată, mai ales în cazul grav-bolnavilor şi a celor înaintaţi în vârstă. Tocmai de-asta avea acasă pregătită Grijania, ţinută la loc de mare cinste. Aşa că înainta gânditor, printre molizii încărcaţi de promoroacă. Într-un târziu, ajunseră. Când poposi pe prispă, după ce-i sărută mâna dreaptă, pe mama fetii o podidi plânsul:

-"Sfinţia Voastră, bine c-aţi ajuns. De două zile n-a pus nimic în gură. Priveşte doar spre icoana de pe perete şi strânge cu putere crucea de la piept; nu cred că mai are mult de trăit"! zise ea, printre suspine.

Intră discret în odaia dinspre uliţă, unde zăcea octogenarul venerabil. Busuiocul din grindă răspândea o mireasmă pătrunzătoare. Bătrânul îl recunoscu, vru să îngaime ceva, probabil o vorbă de bun venit, dar renunţă neputincios. Îi pierise graiul în ultima vreme, cu cei ai casei înţelegându-se doar prin semne. Preotul aprinse o lumânare, apoi ceru să fie lăsat singur cu penitentul. Deschise cartea cu filele îngălbenite şi-i citi Molitva pentru spovedanie. Se aşeză la căpătâiul muribundului, luându-i mâna dreaptă în palma sa. Mai era încă conştient şi preotul începu să-i şoptească rar la ureche îndătinatele întrebări pentru mărturisirea greşelilor. Acesta îi răspundea strângându-l de degete. Auzise de această practică într-o convorbire cu un duhovnic iscusit de la schitul athonit Prodromul. Se dovedi inspirat, căci în cazul de faţă funcţionase. Îi citi Rugăciunea de dezlegare, îi puse la suflet o vorbă de îmbărbătare, luă fărâma de cuminecătură şi-l împărtăşi, plin de evlavie. Îl binecuvântă părinteşte, îl mirui cu untdelemn sfinţit şi când se dezbrăcă de veşmântul sfinţit observă că borangicul patrafirului era umed într-un loc. Privi spre patul bătrânului: faţa îi era luminată radios, iar ochii îi sclipeau în orbite. Boabe de mărgăritar, pornite din izvorul lacrimilor, îi curgeau năvalnic pe faţă. Era expresia lăuntrică a unei datorii săvârşite, a plinirii unui act sacru cu efect purificator, ce avea darul să-l împace cu semenii şi cu Dumnezeu. De acum se putea adăuga la şirul înaintaşilor, într-o uimitoare succesiune, iar sufletul eliberat se putea înălţa spre zările înalte, spre o altă lume, unde domneşte peren tinereţea fără bătrîneţe şi viaţa fără de moarte.

Adânc mişcat de ceea ce trăise, tânărul preot îi şterse lacrimile cu ştergarul alb de pe laviţă. Ieşi emoţionat din cameră, mai zăbovi preţ de câteva clipe, dialogând cu cei ai casei şi încurajându-i creştineşte. Apoi, cu sufletul copleşit, porni la vale, spre casă. Ajunse relativ repede, se scutură de omătul de pe bocanci, intră în casă, se dezbrăcă, îşi privi dulce odorul din leagăn, apoi se puse în aşternut înfrigurat, lângă soţia ce dormea dusă. Se acoperi cu cerga miţoasă, ce-i amintea de ţinutul natal, Maramureşul, "ţară veche cu oameni fără pereche". Cu siguranţă, în cariera clericală ce-i stătea înainte, nu va uita niciodată această primă confesiune.

A doua zi dimineaţa, ca într-un sobru recviem, auzi răsunetul clopotelor, trase tânguitor de moş Pătru, sfătul (paracliserul) bisericii, în casa căruia poposise la instalarea în parohie. Îl cuprinse o satisfacţie aparte: a înţeles că bătrânul murise, dar avea merinde pe drumul nemuririi pe care pornise…

Pr. Dorin Sas, Valdemoro-Madrid

Saltul năzuit

Mariana Feride, Madrid, Spania

Cultura este vectorul esențial al vieții; el tranzitează, definește și înnobilează existența unui popor, înregistrează pașii pe care omul îi face, urmele pe care le lasă în urma călătoriei făcute, este vocea neobosită care doinește și propagă istoria, menține vie memoria sa. Ținând cont de importanța sa, multe popoare au creat o zi specială pentru a sărbători existența și continuitatea acestui vector imprescindibil. România a stabilit prin Lege la 7 decembrie 2010 Ziua Culturii Române și, dată fiind importanța sa în viața noastră a românilor, ea a fost aleasă după ziua de naștere a poetului român nepereche, Mihai Eminescu.

Ziua Culturii Române se serbează pe data de 15 ianuarie a fiecărui an și aduce cu sine programe guvernamentale de finanțare și încurajare care vin in sprijinul organizațiilor de stat și private care desfășoară activități culturale pentru românii din țara și din străinătate.

În ultimii ani, odată cu exodul românilor în lume, cultura și-a întins aripile și a trecut granițele țării, orientându-se și adaptându-se la o nouă formă de viață, acumulând frumusețe, îmbogățindu-se și reconstruind corpul sau eteric după noi legi și cutume.

Mulți cred că acest exod fură inteligența, valorile, că în curând nu se va mai putea vorbi de intelectualitate, însă eu cred ca dimpotrivă. Cultura crește cu noi odată, cu fiecare experiență acumulată, cu fiecare comuniune cu o altă cultură. Mai cred că omul sfințește locul, și că cine este om, om rămâne, devotat valorilor și principiilor sale de viață. Mai știu ca poporul este acolo unde se vorbește limba strămbună, iar românii înstrăinați își vorbesc vorba și își poartă portul.

Dovada a ceea ce susțin sunt zecile de activități culturale care ne unesc afară: scriitori, muzicieni, pictori, ziariști, poeți, preoți, dansatori, oameni de bine, se reunesc în spații dedicate activităților culturale și înfrățiți, formează comunități în care actul cultural devine sacru. Suferința, dorul, depărtarea, sunt factori care impulsionează creativitatea, iar întâlnirea cu alte culturi aduce mari beneficii, deschide noi orizonturi, îmbogățește.

Pot vorbi despre toate aceste lucruri dintr-un punct cu maximă vizibilitate și dintr-o experiență care se îmbogățește cu fiecare activitate și efort depus în slujba acestei minuni numită cultură. Sunt scriitoare, și timp de opt ani am fost Delegata Centru pentru Uniunea Națională a Scriitorilor Spanioli, președinta și vicepreședinta pentru mai multe organizații culturale și literare în special. Am fost nevoită să renunț la aceste funcții care mă onorau și mă împlineau totodată, pentru a mă ocupa mai mult de sănătatea mea aflată în declin. La rugămintea prietenilor și la chemare domnului Mircea Florescu, și mai ales ascultând propria conștiință, am acceptat să mă implic și să pun umărul atât cât am putut pentru ca eforturile noastre, a celor de afară, reunite cu a celor din țară sa ne facă mai vizibili. Așa s-a creat o platformă culturală menită să unească românii de pretutindeni. Fondul nostru creativ, obiceiurile strămbune, portul, scriitura toate darurile cu care bunul Dumnezeu ne-a înzestrat cu generozitate, ne-au fost oglindă, eforturile noastre au dat și dau roade.

Anul trecut, **CultuRo-Festivalul de Carte si Arte al Romanilor de Pretutindeni** a strălucit prin prezența a sute de invitați, personalități recunoscute, oameni de artă, tineri dedicați creației, voci și talente speciale au umplut sălile pregătite special pentru acest eveniment unic care promovează și încearcă din răsputeri să unească românii de pretutindeni.

Ne-au lipsit câțiva buni prieteni datorită situației conflictuale și a altor compromisuri anterioare, însă știm că au fost cu sufletul aici. Din țară ne-au onorat domnul Ciurea Valeru cu toata bogăția la purtător, domnul Adrian Suciu și echipa sa minunată de artiști și scriitori talentați, de asemenea au venit sa ne sprijine minunații Medana si Alin Oprea. Din Oviedo si Gijon, Asociația Culturală Balada, Vera Catan din Moldova, Angi Mateescu din Germania, Doina Mustățea din Italia, Attila Balasz, din Ungaria, nelipsitul și marele nostru prieten, Antonio Calderon de Jesus, critic de artă, reprezentanți de asociații spaniole ca Verbo Azul, U.N.E.E., Rascamán, Grupul Literar Omega M, Las Palabras Escondidas si câți alți prieteni devotați cu suflete frumoase. Ne-au binecuvântat preoții noștri și ne-a onorat cu prezența domnul Laviniu Enii, Consilier Diplomat, Ambasada Romaniei in Regatul Spaniei, care a avut noblețea de a se implica direct recitând un poem al Medanei Oprea, una din laureatele concursului CultuRo 2024.

S-a văzut și s-a auzit, s-a bucurat până și bunul Dumnezeu, și la sfârșit ne-a binecuvântat cu ploaie mocănească, deasă și liniștită, ploaia abundenței, preaplinul sufletelor noastre.

Aici la Madrid, cum în toată Spania și în lumea întreagă oameni cu inimă mențin cultura poporului nostru vie si luminoasă. Preoții care au asumat exodul și au venit să ne însoțească care pe unde, ne susțin activitățile, ne binecuvântează și se implica personal în tot ceea ce întreprindem.

Un exemplu de netăgăduit este preotul poet Mihail Cristian Deac, de prietenia căruia mă bucur și mă simt privilegiată.

A strâns oamenii în jurul lui, a creat Casa Națională a României în Madrid, Getafe, și periodic organizează evenimente, participă la activitățile culturale, este Directorul general al revistei de cultură Kryton.

2024 a fost anul cu cea mai mare vizibilitate a românilor în Regat. În Getafe a avut loc un eveniment amplu în care Romania a fost țara invitată. Casa Națională a României în Regat a contribuit esențial la buna desfășurare a acestui eveniment. Am strălucit ca nație, ne-am prezentat la înălțime și meritam pe deplin bucuria care ne-a inundat sufletele.

Aici chiar se muncește, cu dedicație, cu suflet, conștiința si răspundere. Avem ziare și reviste care ne oglindesc activitățile, concursuri literare și mai ales omenie și deschidere. Ne stă bine uniți în cuget și simțiri, încăpem toți și e loc pentru fiecare iar aceste cuvinte pot servi de invitație perpetuă.

Eminescu se poate odihni liniștit, lumina sa de Luceafăr Nepieritor ne însoțește peste tot, ne înnobilează, mai cu seamă în aceste zile fără nume. Acum când lumea întreaga pare cuprinsa de o nebuloasă, când lucrurile par să ardă, cultura face saltul cuantic, ne înalță, depășește granițe, ne salvează de la pieire.

HOMENAJE A LA CULTURA RUMANA

La Cultura es el hilo conductor de la identidad del Pueblo Rumano

A. CALDERÓN de JESÚS: Crítico y Analista Cultural

Durante el año 2025, se organizarán una serie de eventos por todo el mundo, en torno a la Cultura de Rumania. Este año está dedicado a conmemorar el 175 aniversario del nacimiento, de Mihai Eminescu.

No es casualidad que el 15 de Enero se eligiera el día Nacional de la Cultura rumana, ya que en ese día nació este. Para Rumania Mihai Eminescu, representa el universo, en la cual se mueve la cultura rumana.

En torno a su fecha de nacimiento existe otras muchas versiones, Diciembre del 1848 y otros del 1849, fuese como fuese, el registro de la Iglesia Usperia de Botosani, se dio como fecha el 15 de enero del 1850, vivió 39 años hasta el 15 de Junio 1889. Teniendo una infancia feliz, no así su periodo juvenil, donde estuvo llena de privaciones.

Incluso antes del sufrimiento físico agravando por problema de salud, que le marcaron en sus últimos años, Eminescu siguió escribiendo hasta el último momento de su vida.

Fue el escritor que elevó los dialectos Rumanos a la lengua poética, sus obras muestras entra en contraste entre una concepción pesimista de la vida, demostrando una fe apasionada en los esquemas de vida de su pueblo de origen y tradiciones reflejada en las inquietudes de su procedencia. **Mihai Eminescu**, considerado como el alma de la cultura Rumana, a él se le debe su gran aportación a la literatura universal en lengua rumana siendo sus libros traducidos en más de 150 idiomas, posiblemente sea el escritor más conocido de la lengua Rumana.

Tenía como forma de saludar, con un viva a la nación Rumana, que para alguno, no lo consideraba como un simple saludo, sino un manifiesto del profundo sentimiento, de patriotismo y amor al pueblo rumano

En consonancia con algunas condiciones del destino historico Nacional y la determinación individual del propio Mihai Eminescu, dio la posibilidad al Mundo de poder contar con una de las grandes obras reconocida Mundialmente, de un sentido asombroso, en la que interviene a través del Idioma Rumano, al que le dio el acento del Lenguage Universal, proyectando los amaneceres y atardeceres, del Norte, Sur, Este y Oeste de la Nación Rumana. Reconstutiyendolos fundamentos mitológicos del espíritud de las tradiciones populares, utilizando para ello la estructura de la Literatura y el Folclore, convertiendo todo esto en una compenetración de hechos entre el pasado y presente de la historia Rumana.

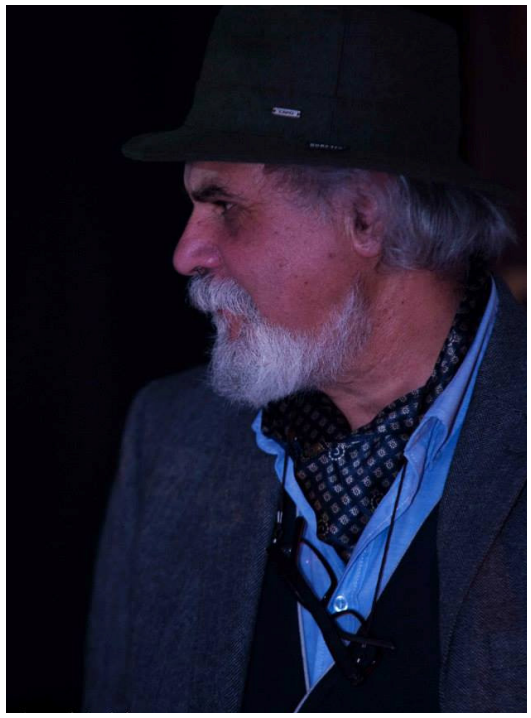
Sería mucho el atrevimiento por mi parte el confesar que fue su cultura en parte la que hizo que conexionara más emocionalmente con este País.

En este contexto cavé menciona otros grandes personajes que contribuyeron a enriquecer la cultura rumana en el panorama internacional. Dramaturgos, poetas y escritores de gran categoría.

Todos aquellos méritos que tenga un personaje que allá contribuido en la creación y desarrollo de este País, están sintonizados sin duda alguna en **Nicolae Iorga**, polifacético en cuanto dominador de todos aquellas facetas social-cultural y política que le hizo ser unos de los hombres más influyentes de su época.

Son muchos los que tienen la opinión de que si alguien estuvo a la altura de **Mihai Eminescu**, fue sin duda alguna **Ion Luca Caragiale** que en ciertas facetas este le superaba, una de ella está el haber sido el impulso del humor escrito, a él le viene el ser considerado como uno de los mejores dramaturgos por el hecho familiar donde tanto su padre como su tío fueron directores de teatro. Hoy en su currículo cuenta con ser el personaje más caricaturado del mundo.

En paralela situación

intelectual con estos dos personajes se encuentra **Lucían Blaga**, poeta dramaturgo y filósofo, considerado por su buen hacer en todas estas facetas como uno de los grandes de la Literatura Rumana con proyección internacional, fue tanto la importancia de este para las letras que fue nominado por la academia Sueca para recibir el premio Nobel de literatura.

Marin Sorescu. Como ocurrió con otros grandes artistas y escritores que se han visto obligados a pasar dificultades en su vida, a pesar de ser unos de los grandes baluartes de la cultura contemporánea de este País. Teniendo un reconocimiento importante en el último periodo de su vida.

Micea Eliade formó parte de esos grandes filósofos que ha dado el Pasamiento mundial, ilustrado de las religiones, con capacidad y dotes de inteligencia capaz de desarrollar su teoría escribiendo sobre el misticismo y el éxtasis. Se le considera que fue uno de los fundadores de la historia moderna de la religión.

Emil Cioran vivió bajo la influencia de la contradicción absoluta del pensamiento y obra, seducido por ese mundo de la confusión mental que le llevo en algún momento está al borde de la locura. Cioran fue uno de los pensadores más activo y original del Siglo XX, en torno a su obra, logro muchos adeptos en todo el Mundo.

Nichita Stanescu. Si sentido quedaría todo lo referente a los escritores y poetas si no incluyera a uno de los más notables, sobre todo en lo que hace referencia a la poesía contemporánea de este País, conexionado con los grandes de la literatura y artistas del momento por aquello de esta ligado a los medios escritos, inventor de su propio lenguaje Literario.

George Uscatescu. Con un más que intenso historial dentro del campo de la Literatura y la Enseñanza, llega hasta nosotros con el único propósito, defender, su arraigo y compromiso con la cultura Universal. Viniendo de su Rumania natal, se convierte en todo un personaje errante que termino haciendo de su patria toda Europa, en especial España donde desarrollo gran parte de sus actividades y donde moriría en el 1995.

Todas sus obras giran como ensayista, filósofo sociólogo y poeta en torno a una amplia temática referente a la filosofía pura.

Tristan Tzara inventor del preformismo del absurdo, dentro de la cultura de la literatura y las artes, creador del Dandismo que dio lugar a la convergencia con otros movimientos artísticos en este caso el surrealismo y otros de característica similares, busco rompe con todo los parámetros: **Adrian Paunescu -** su nombre está asociado no solo a los grandes Poetas que recientemente ha dado este País, si no por haber sido un hombre muy activo y comprometido, siendo considerado uno de los personajes más prolífico de la época contemporánea de la Cultura Rumana.

Mircea Cartarescu. Escritor de moda donde reúne en su faceta de ser poeta, ensayista, articulista, crítico y narrador con lo que le está catapultando a ser uno de los fijos candidatos al premio nobel de literatura. En España como en otros países europeos e Iberoamericano, no para de recibir premios y reconocimientos, cosa que me gustaría que esto también estuviera sucediéndole en su País.

Herta Muller. Escritora rumana que fue premio nobel en 2009. Si bien no se podría considerar como escritora rumana solamente, debido a que sus mayores trabajos los viene realizando desde Alemania, donde tiene su residencia y su doble nacionalidad. Ésta situación ya ha pasado también a lo largo de la historia con otros intelectuales que el soporte de cobertura que le puede dar los responsables de este País son prácticamente inexistentes, haciendo una vez más patente la miopía hacia estos ya que en ningún momento supieron apreciar su talento.

Dan Lungu, profesor de la facultad de sociología de la Universidad de IASI, ha escrito varios libros que han sido traducidos a muchos idiomas, tratando de hablar de temas sensibles del periodo de la transición.

Norma Manea que en la actualidad vive en EE.UU. No son muchos los escritores rumanos que pueden presumir de haber traducido sus libros en más de 20 idiomas entre ellos en chino, todos sus libros fueron escritos en la lengua rumana.

Dan Caragea y **Dan Colan Munteanu** uno y otro están demostrando con sus actuaciones en el campo literario y la enseñanza la importancia que tiene la cultura Rumana en Europa, llevado a cabo diversos ensayos y artículos que son traducidos constantemente por ellos mismo en distintos idiomas.

Ana Blandiana considerada una de las figuras actuales más importante de la literatura Rumana, en su vertiente Poética, Narrativa, y Ensayista, donde ha conseguido editar más de treinta Libros, siendo uno de los más conocidos las cuatro estaciones, recientemente ha sido reconocida con el premio Princesa de Asturias de las Letras, reconocimiento que se otorga en España, aquellas personalidades que contribuyen a las Letras Universal.

Con este razonamiento histórico, sobre estos personajes, que dio forma y vida a la cultura rumana, llegamos hasta nuestro día, viendo lo evolutivo que está siendo, todo aquello relacionado con la cultura rumana, donde está jugando un papel muy importante, los rumanos de la Diáspora, si cuyo compromiso no se entendería, el futuro de esta cultura.

Entendiendo que los rumanos tienen la Cultura, como unos de los baluartes, más relevante de su identidad y así lo hacen costa en cualquier momento, que se le presenta. La cultura para ellos es el hilo conductor de su identidad como pueblo. En este procedimiento está comprometido el colectivo de emigrante, que se vuelca organizativamente y emocionalmente, en la promoción de la cultura rumana, por todas las parte del Mundo.

OBICEIURI DE ÎNCEPUT DE AN

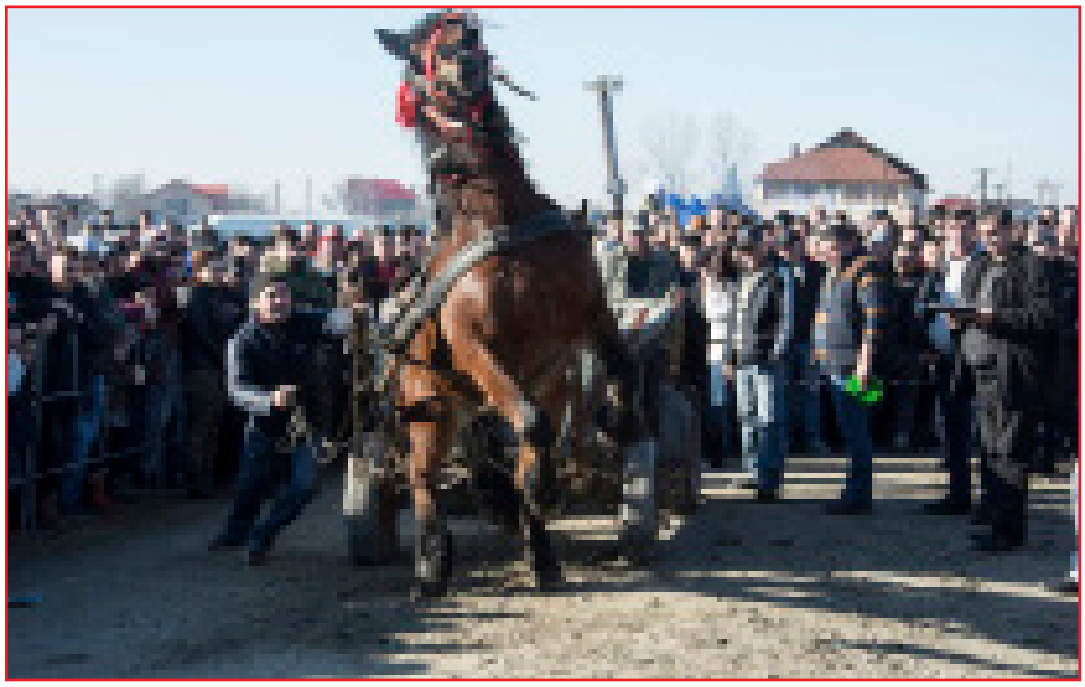
Valeru Ciurea

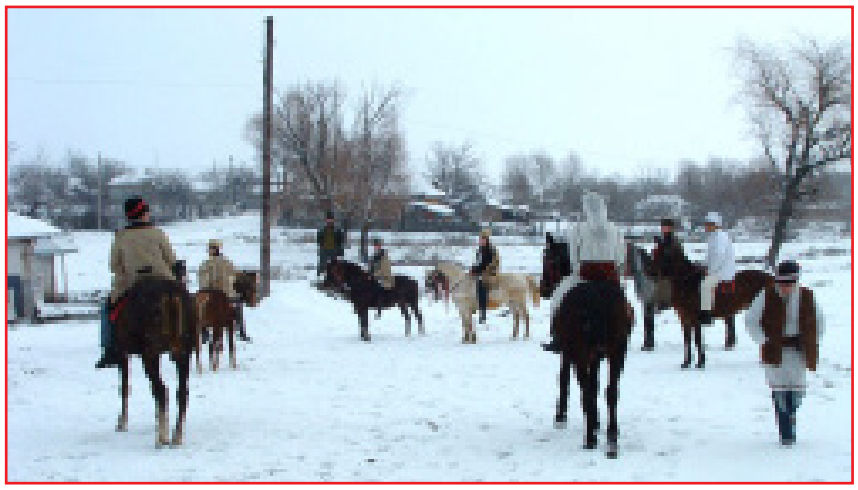
Societatea a avut şi are – acum poate mai mult ca oricând – nevoie de apropiere între membrii săi. Ne-am depărtat prea mult unii de alţii şi, din această cauză - vorba poetului Marin Sorescu -, nu ne mai recunoaştem. Avem o forţă uriaşă, pe care nu ne-o (mai) cunoaştem: forţa spiritului. Astăzi, când încrederea şi credinţele noastre sunt puternic zdruncinate, când ierarhiile valorice sunt nu numai răsturnate dar şi amalgamate este nevoie de o nouă „unire în cuget şi-n simţiri". Este necesară şi obligatorie repunerea în ordine a valorilor societăţii româneşti. Nu ne trebuie, neapărat, un lider. Fiecare dintre noi putem deveni propriul lider. Fiecare dintre noi putem spune lumii cum credem că trebuie realizată revenirea la un statut social demn de o fiinţă umană.

Judeţul Olt mai are (încă) o bogată zestre spirituală şi culturală păstrată în obiceiuri şi tradiţii de început de an, unele cu semnificaţii religioase deosebite în lumea satului românesc, altele păstrate dinaintea creştinismului. De la obiceiurile **Vasâlca *(de la Morunglav)***, **Ceata *(Banda) lui Iancu Jianu (de la Brastavățu și Izvoru)*** la obiceiurile legate de **Bobotează** şi practicate în toate localităţile; apoi ***Botezul cailor*** şi ***Concursul de cai de la Slătioara***, ***Păzitul fântânilor la Izbiceni în nopțile de până în ziua Sfântului Ion***, când are loc Iordănitul – obicei practicat în multe localităţi de pe Valea Oltului şi Valea Dunării dar, mai cu seamă, în Vădastra, Vișina Nouă, Vădastra, Vădăstrița, Brastavățu, Izbiceni și Giuvărăști, fiecare localitate având specific şi mod diferit de desfăşurare. Este de remarcat aici implicarea tinerilor dar şi a unor oameni care iubesc tradiţiile şi obiceiurile şi care fac eforturi pentru ca acestea să nu dispară. Lipsa unor lideri care să le iubească şi să le perpetueze, lipsa de interes a autorităţilor locale au dus la trecerea în uitare a acestor tradiţii locale care înainte făceau parte integrantă din viaţa oamenilor satelor.

La Slătioara, în județul Olt, obiceiul botezării cailor și concursul de cai din această mare zi a ortodoxiei, ***Boboteaza (sau Botezul Domnului)***, 6 ianuarie, se pierde în timp. Nici cei mai în vârstă nu își mai aduc aminte. Se pare că perioada interbelică a fost vârful de interes acordat acestui obicei. Poate că încuratul cailor, obicei răspândit printre crescătorii de cai de la sate, a fost cel de la care s-a pornit. Poate că un preot iubitor de tradiții s-a gândit (așa cum s-a gândit și preotul Marin Bica, cel care după 1990 a reluat aici acest obicei în urma discuțiilor purtate cu sătenii), să boteze caii la Bobotează. Cert este faptul că slătiorenii – ca mai toți locuitorii satelor din vechime -, erau mari iubitori de cai. Caii se foloseau nu numai la muncile câmpului sau la transporturi ci și la nunți sau alte evenimente ale comunității. Atunci caii erau împodobiți cu panglici

multicolore, ciucuri, li se împleteau coamele, cozile, li se puneau clopoței, le erau curățate și vopsite copitele. Fiecare încerca să atragă atenția asupra calului său pentru ca sătenii din comună dar și din comunele limitrofe să declare că armăsarii sau iepele lor sunt cei/cele mai puternici/puternice sau cei mai frumoși/ frumoase.

Pasiunea creșterii cailor a făcut ca obiceiul să reziste în timp. Astăzi reprezintă excepții caii care sunt folosiți pentru tracțiune, aceștia fiind crescuți aproape exclusiv din dragoste, pentru frumusețea lor, pentru forța și în același timp delicatețea pe care le emană, aceste atribute fiind dealtfel și cele care îi îndeamnă pe oameni să păstreze astfel de obiceiuri care sunt închinate acestor animale magnifice, caii: ***Botezul cailor, concursurile de cai de la Bobotează și de la SânToader*** *(în prima sâmbătă din Postul Paștelui).*

Boboteaza și Sfântul Ion sunt două evenimente strâns legate nu numai de biserică, de credințe, ci și de ritualuri de purificare, de curățenie sufletească și trupească, de păstrare a amintirii celor morți. Ceea ce se întâmplă în dimineața de ***Sfântul Ion*** în câteva dintre cimitirele și bisericile satelor din sudul județului Olt reprezintă păstrarea unor legături speciale pe care cei din această lume nu vor să le rupă cu cei plecați „pe lumea cealaltă". Este credința în ceea ce folclorul popular denumește „viața fără de moarte" (prezentă și în slujba de înmormântare) reflectată și păstrată prin obiceiurile și tradițiile din Vădastra, Vișina Nouă, Crușovu, Brastavățu, Vădăstrița și alte localități, preponderent din sudul județului Olt. În aceste comune, tradițiile vechi de sute de ani sunt duse mai departe atât de femeile care își asumă anumite

îndatoriri față de morții lor cât și de tinerii rămași (din fericire!) în aceste localități.

În drum spre biserica din Vădastra am întâlnit-o pe A. B., în vârstă de 71 de ani, pe care am întrebat-o ce se făcea și ce se mai face aici în ziua de Sfântul Ion: ***„Dimineața, până în răsăritul soarelui se merge în cimitir, la cei care au purtat numele Sfântului Ion, dar nu numai la ei, și se tămâie, se stropește crucea cu agheazmă apoi se împarte ceva pentru sufletul răposatului. Începeau de la miezul nopții să umble cu Iordanul, ăi mai în vârstă da' și mai tineri, care urmau să preia obiceiul. O țineau așa toată ziua. Era o frumusețe. La noi, la sate, lucrurile erau foarte bine puse la punct, nu era nimic lăsat la voia întâmplării și nici nu puteai să sari peste obiceiuri, că râdea lumea de tine."***

M.I. are 79 de ani și spune cu tristețe și cu o oarecare resemnare: ***„Erau familii care aveau și câte nouă copii. Cred că nimeni nu avea mai puțin de doi-trei copii. Și toată lumea avea credința în suflet. Astăzi, copiii nu mai au credință nici în Dumnezeu. În biserică găsești mai mult bătrâni. Mai mult femei."***

Obiceiul Iordănitului celor vii, când cetele de colindători merg cu lăutari sau cu o fanfară din casă în casă pentru a stropi cu busuioc și cu apă sfințită gazdele dar și păsările, animalele și acareturile gospodăriei se păstrează mai la Vădastra și Giuvărăști. Dacă nu cu mulți ani în urmă pe ulițele satelor (devenite între timp străzi!) umblau cete de colindători în grupuri mai mari sau mai mici care să îi Iordănească pe cei care purtau numele Sfântului Ion sau pe oricine le lăsa poarta deschisă, Iordănitul anului 2025 a fost sărac, doar o ceată mai mare colindând la Vădastra și altele, mai mici, la Giuvărăști. Dacă mai punem la socoteală și pe colindătorii *„singuratici"* putem afirma că obiceiul (încă) nu s-a pierdut, că el este viu dar și că fără ajutorul autorităților locale sau al unor oameni care să țină și să vină în sprijinul celor care susțin și mai practică aceste tradiții și obiceiuri locale, acestea se vor stinge și vor intra în *„fondul pasiv"*.

Este și cazul celei mai importante cete de colindători cu Iordanitul, cea de la Vișina Nouă, care anul acesta, din motive strict financiare și din cauza lipsei sprijinului autorităților locale, nu a putut susține fanfara pe care o aduceau de obicei aici, mulțumindu-se doar cu o horă la care a cântat o altă fanfară decât cea obișnuită (susținută tot din fonduri proprii). Într-o discuție purtată pe stradă în ziua de Sfântul Ion a anului 2025 mi-au povestit cum era cu Iordănitul cu zeci de ani înainte, de când își aminteau și cei puțin mai în vârstă, pe când ulițele nu erau nici măcar pietruite dar oamenii știau să se bucure de sărbători iar obiceiurile erau vii. *„Cu o săptămână înainte amenajam un cort, ca de nuntă. Trei zile ținea petrecerea la noi. Începeam în ziua de dinainte de Bobotează și terminam pe data de 8 ianuarie, după Sfântul Ion. În tot timpul ăsta aproape că nu se dormea deloc. De Sfântul Ion, dimineața, începând de pe la ora cinci, mergeam cu fanfara în cimitir. Abia făceam față la cei care ne chemau la mormintele celor decedați din familie sau din neamul lor. Ne dădeau pomană, plăteau muzica. Pe urmă se îmbrăcau doi dintre noi în ginere și mireasă, era ca alaiul de nuntă, și plecam prin sat. Erau câte două-trei găști, care mai de care, căutam să ne acoperim cu zbieratul, care strigă și face gălăgie mai mare. Era concurență. În timp, cetele s-au unit, de câțiva ani colindă doar o ceată, mai mare ce-i drept, dar una singură. În seara de Bobotează și apoi în cea de Sfântul Ion se făcea Hora satului în mijlocul comunei, venea toată lumea, nu conta că ningea sau era era frig. Erau ierni adevărate înainte, cu frig... De multe ori luam coceni din glugile de pe uliță și făceam focul să își încălzească cei din fanfară mușticele de la goarne, saxofoane și trompete, că le înghețau. Dar era frumos tare. Ne aștepta lumea pe la porți cu gogoși, cu prăjituri, cu mâncare, cu cel mai bun vin sau cu țuică fiartă... (...) Am avut mereu ambiția asta, să aducem cea mai bună fanfară. Era din Teleorman, de peste Olt. Anul acesta nu am avut curajul să ne angajăm la cât au cerut ei pentru că anul trecut a plouat și abia am reușit să scoatem banii pentru ei. Ne-a fost teamă să nu pățim și anul acesta la fel. Anul trecut ne-a ajutat puțin primarul dar anul ăsta, nimic."* Tinerii de aici speră ca anul viitor să reia obiceiul, fiind convinși că altfel acesta s-ar pierde pentru totdeauna. *„Astăzi au fost decât câțiva copii care au mers prin sat cu Iordănitul, cu o tobă și un acordeon. Nu s-a mers în cimitir. Deja e cam terminat obiceiul. Muzicanții au bani destui, nu mai este ca pe timpuri să vină de nevoie, să facă rost de un ban."*

Boboteaza și Sfântul Ion, cu obiceiurile specifice acestor două zile importante atât în calendarul creștin ortodox cât și în viața omului de la sat încheie sărbătorile de iarnă. În sudul județului oamenii încep – sau, după caz – continuă munca în solarii sau gospodării. Mai toți se ocupă de legumicultură sau cu creșterea păsărilor și animalelor. Pentru toți rămâne speranța că obiceiurile care îi mai bucură de câteva ori pe an nu vor dispărea. Dar, pentru asta este nevoie de un efort comun, de participarea autorităților locale, singurele în măsură și având obligația morală până la urmă de a face posibilă transmiterea acestor obiceiuri specifice comunităților lor generațiilor care urmează. Altfel, se poate spune că au trăit degeaba, doar pentru ei.

AMradiotv.ro este o platformă digitală, un spațiu virtual creat special pentru cei care iubesc artele și artiștii.

În **LADA CU ZESTRE** veți întâlni întâmplări deosebite și oameni speciali care, în mod obișnuit, nu ies în evidență decât prin faptele lor, prin frumusețea sufletească și bogăția spirituală.

La secțiunea TV veți găsi știri, reportaje, filme documentare, teatru și videoclipuri.

La secțiunea **PUBLICAȚII** puteți răsfoi revista **SCORPION**, revista **COOLTARTIS**, Ziarul **ROMÂNI ÎN ANDALUCIA** precum și cărți și albume.

La secțiunea **ART&PHOTOGRAPHY** vă puteți delecta privirea cu fotografii artistice expuse în diverse expoziții de artă fotografică, atât în țară cât și în orașe europene.

Secțiunea **UZPR FILIALA OCCIDENT** a fost de curând adăugată, cu scopul de a găzdui articole despre viața și preocupările românilor aflați de voie de nevoie în afara granițelor țării lor de origine, opiniile și dorințele acestora, știri și informații de actualitate din zona socio-culturală, precum și interviuri.

AMradiotv.ro, un spațiu informațional, educativ și recreativ, fără politică, fără stress. Doar informații, divertisment și dezvoltare spirituală.

Din suflet, pentru suflete!

amradiotv.ro

platformă media

www.amradiotv.ro

Românii din diaspora care doresc să publice articole pe platforma AMradiotv.ro pot trimite materialele scrise de ei pe adresa de e-mail:

alutusmedia@yahoo.com.

ZIUA CULTURII ROMÂNE

ION D. SÎRBU

Nicolae Coande

Recent, Editura Polirom a început editarea seriei de autor Ion D. Sîrbu (https://polirom.ro/blog/ştiri/un-nou-proiect-editorial-polirom-seria-de-autor-ion-d-sîrbu), graţie implicării editorului său devotat, Toma Velici, şi a criticului literar, prof. univ. Antonio Patraş. Ion D. Sîrbu a fost secretar literar al Teatrului Naţional Craiova (1964-1973), după o tinereţe plină de privaţiuni, închisori şi interdicţii. Arestat pe 17 septembrie 1957 în urma unei înscenări puse la cale de ziaristul Andrei Băleanu de la oficiosul PCR „Scânteia" pentru îndrăzneala de a critica o piesă de teatru a lui Al. Mirodan, dramaturg pe placul autorităţilor comuniste ale epocii, Sîrbu a ajuns să fie condamnat la 7 ani de închisoare în plină epocă proletcultistă, după ce iniţial primise doar un an pentru omisiune de denunţ. După ispăşirea pedepsei (februarie 1963), a fost trimis ca vagonetar la mina Petrila, unde lucrase anterior tatăl său, iar apoi a fost trimis la Craiova, pe postul de secretar literar. O poziţie care ar fi însemnat reabilitare, s-ar zice.

Numai că Ion D. Sîrbu nu a fost niciodată de acord cu aceasta. Pentru un om care îşi legase tinereţea studioasă de Cluj – este licenţiat *magna cum laudae* în Filosofia Culturii, cu teza ***„De la arhetipurile lui C.G. Jung, la categoriile abisale ale lui Lucian Blaga"***, martie 1945 – venirea la Craiova a însemnat pentru el un exil pe viaţă: *"Dintre toate puşcăriile mele, Craiova mi se pare astăzi a fi cea mai cumplită şi cea mai absurdă. Fiindcă e pe viaţă. Am dreptul la pachet şi vorbitor, la plimbare, dar nimeni nu îmi trimite pachet, nimeni nu mă cere la vorbitor, chiar şi la plimbare merg singur, singur, singur."* […] *„Mi se asigură toate condiţiile de a putea să mor înainte de a muri."*

Au fost oameni care l-au cunoscut şi care au afirmat ceva contrar: *„Din dragoste pentru oraşul meu şi cei din jur, îmi impun să cred că, fiind un creator faustian, este posibil ca Ion D. Sîrbu să fi îngroşat voit anumite tuşe, pentru a da o dimensiune tragic-universală ultimelor sale scrieri, ceea ce a şi reuşit."* (Emil Boroghină, fost director al Teatrului Naţional Craiova). Fiecare are dreptul la opinie, iar dl Boroghină este un bun cunoscător al epocii. Totuşi… Ion D. Sîrbu este cel care că s-a simţit exilat, părăsit aici, nu dl Boroghină, care şi-a construit o carieră în teatru începând cu acea epocă şi până în anii '90 când devine directorul unui teatru care a performat la nivel mondial. Însă una e una şi alta-i alta, cum ar zice un om. Sîrbu nu a îngroşat ceva, a pus contur unei vieţi trăită într-o dictatură care a căzut în 1989. Justeţea istoriei e de partea sa.

„Un relegat în Isarlîk"

În 1989, Ion D. Sîrbu a acordat un interviu ziarului **„Înainte"** al judeţenei de partid Dolj în care şi-a permis să întrebe de ce un fost deţinut politic ca Adrian Marino a fost reabilitat încă din 1969, iar el nu. Securitatea îl urmărea asiduu, iar un monograf ca Mihai Barbu afirmă în cartea sa despre Sîrbu că ***„faptele şi vorbele lui Ion D. Sîrbu erau redate de nu mai puţin de 25 de informatori, iar la nivelul ţării alţi 10 oameni furnizau note avându-l pe Sîrbu în prim-plan. Ofiţerul coordonator al urmăririi în anii `80, lt. col. Ion Vîlceanu, avea în subordine 19 agenţi."*** Şi se mai miră destui, inclusiv dl Boroghină, că scriitorul îşi permitea să creadă că locuia aici pe fundul unei gropi unde mişuna o faună teriomorfă necunoscută umanităţii.

Adio, Europa! Dar nu şi Adio, Sîrbu!

Spiritul lui Sîrbu, cel atât de detestat, hulit inclusiv după moarte, după cum îmi spunea doamna Elisabeta Sîrbu, soţia scriitorului – care a împlinit anul trecut 95 de ani! –, poate că nu se mai simte azi aidoma unui ostracizat într-o provincie unde Securitatea scotea afişele lui din teatru (declaraţia îi aparţine chiar dlui Boroghină), iar în 1986, an greu pentru Sîrbu căruia îi era refuzată viza pentru o călătorie în Occident, un anume secretar literar al teatrului trecea pe partea cealaltă a străzii atunci când îl vedea. Sîrbu l-a *„nemurit"* în rolul personajului ***Cocoşatul artistic*** din romanul ***Adio, Europa!.*** Astfel se scrie literatura – şi chiar istoria. Este revanşa spiritului creator în faţa istoriei oficiale: literatura depoziţiei ultime a cuiva care a pătimit în Gulagul românesc şi a crezut în limba ţării sale nu este o tuşă îngroşată, ci chiar expresia adevărată a vieţii aflată sub teroarea istoriei, depoziţia unui om pentru care agirmarea adevărului (nu doar a celui literar) justifică o existenţă deplină. Nu a adăugat nicio tuşă gros-literară, dar a scris romanul-bornă al bizantinismului comunist românesc, precum şi jurnalele şi scrisorile grozăviei prin care au trecut românii timp de aproape cincizeci de ani.

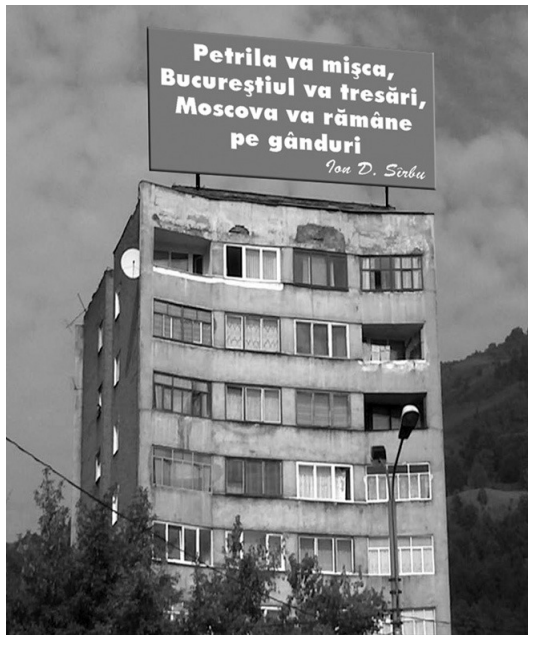
Pentru cititori, reluăm pasajul de debut al romanului ***„Adio, Europa!"***, unde scriitorul ne introduce în atmosfera Craiovei în care şi-a trăit ultimii 25 de ani de viaţă (Sîrbu a decedat în anul 1989, pe 17 septembrie, în ziua premierei spectacolului ***„Arca Bunei Speranţe"***, regia Aureliu Manea).

Atmosfera este suprarealistă la modul… oltenesc: ***„După cum bine ştie toată lumea, graţie unchiului soţiei mele, tovarăşul Tutilă Doi (actualmente şef al Catedrei de agitaţie de la proaspăt înfiinţata Facultate de Futurologie Economică), am reuşit să rup cu trecutul ruşinos şi, cu ajutorul Cadrelor şi Organelor, să încep o viaţă nouă în acest oraş vechi, dar nou. Marele Tutilă – uns cu toate unsorile şi cu ceva în plus – întâi şi întâi a acceptat să fie martor la căsătoria mea cu buna şi distinsa mea Olimpia (care, păguboasă şi ea, mă aştepta credincioasă de treizeci şi cinci de ani la răscrucea afurisită a Istoriei contemporane); apoi, condiţiile tactice fiind unse şi pregătite, reuşi să mă numească (prin concurs) în postul vag, dar comod, de « inspector cu ortografia » pe lângă Combinatul de Panificaţie şi Vinalcool. Răspundeam de etichete, vitrine, lozinci: concepeam şi partea literară şi statistică din rapoartele de analiză şi bilanţ ale direcţiunii supreme.***

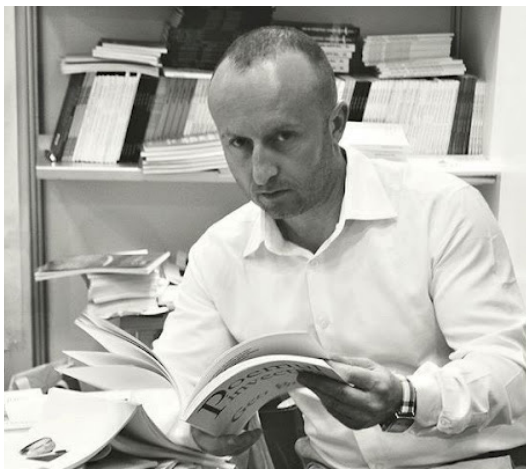
Leafa nu era cine ştie ce. Pentru un fost profesor de ontologie critică, nici mediul ambiant nu prezenta cine ştie ce farmec (cei doi colegi din birou ai mei frecventau, abia acum, liceul seral şi doctoratul nocturn), în schimb, oraşul, ei, da, oraşul fu, pentru pretenţioasa tristeţe şi amărăciune a sufletului meu cârcotaş şi pus pe gâlceavă, un adevărat balsam.

Apusurile de soare (fac parte din farmecul turistic al vechiului Isarlâk) sunt de o frumuseţe aproape dureroasă; oamenii la fel: mai ales când apun, împrumută ceva din cerul acesta fantastic, capabil să treacă, într-o singură oră, prin toate nuanţele de roşu permise."

Roşu „permis" era de o unică nuanţă – se ştie….

Alexandru Lăpuşneanu. Cel din urmă Muşatin. La gura sobei! Quiproquo

Prea puţin a apucat Eminescu să înalţe din eşafodajul piesei Alexandru-Lăpuşneanu, domnitor în a cărui figură plănuia să integreze multe din caracteristicile lui Macbeth, iar în ultimul act să se inspire din nuvela negruzziană. Conceput în felul acesta, Lăpuşneanu s-ar fi aliniat la seria demenţilor din genealogia Muşatinilor. Ceea ce totuşi străbate din puţinele versuri rămase este, pe lângă sondarea psihologiei abisale, punerea în valoare a capacităţii de disimulare a domnitorului care, măritând-o pe văduva lui Gruia – acesta fiind adevărata figură titaniană a piesei – se comportă asemenea unui Richard al III-lea românesc: ***„Voind să serbez o nuntă cum n-a fost în lume una -/Căci călău-i nunul mare, iar moartea este nuna”*** . Pe lângă schiţarea, mai mult ori mai puţin originală, a subtilităţii demonice a Lăpuşneanului, tragedia mai urma să conţină şi tabloul cuceririi Bizanţului, în fapt o dioramă cu perspectivă largă şi desen contorsionat şi dramatic, dar minuţios şi la înălţimea grandorii compoziţiei.

Cel din urmă Muşatin este văzut în persoana lui Petru Rareş, voievod raţional dar cuprins de melancolia provocată de contemplarea gloriei vremurilor trecute şi de lipsa de perspectivă eroică a momentului istoric căruia îi aparţine. Retras din domeniul faptei, el ne este înfăţişat ca un contemplator care tinde spre condiţia sapienţei (amor sapientiae), şi mai puţin către cea a geniului. Dar *„liniştirea”* sângelui Muşatin nu este lipsită de o semnificaţie mai înaltă.

Echilibrul temperamental şi eradicarea demonismului nu sunt rezultatul decrepitudinii genealogice, ci împlinirea de destin sub zodii clasice a unui neam imaginat de Eminescu ca o coloană vertebrală pentru marele organism pe care îl compun românii. Edgar Papu aprecia că temperamentul clasic cultivă homeostaza, respectiv ***„capacitatea organismelor de a păzi cu rigoare limitele înlăuntrul cărora acţionează ansamblul constantelor din mediul lor intern”*** , rigoare care se extinde de la organic la social.

De aceea în fragmentul La gura sobei! Quiproquo, este invocat retoric instrumentul romantic vertiginos, pe care poetul consideră că se cuvine să-l moştenească de la Heliade-Rădulescu: ***„Daţi-mi arpă de aramă/Dar cu strunele de fier/Căci să cânt acuma cer/Ca un vânt ce se sfaramă/Printre stânci de-ngheţ şi ger”.***

Tonul cântării trebuie să fie titanesc, pentru a putea surprinde procesul dialectic de ontogeneză a unui neam format din generaţii succesive de eroi. Pentru a ajunge la armonia echilibrului interior, Muşatinii nu ezită să evolueze la extreme; ceea ce nu le intră în fire este tocmai mediocritatea auto-suficienţei. Se confirmă încă o dată că romanticii autentici sunt ***„conchistadori ai adevărului”*** .

Versurile Dodecameronului vor reda şi ele acest ritm accelerat, dar asimetric din punct de vedere axiologic: ***„Daţi-mi arpă de aramă/Pe-a mea frunte crengi de brad/Voi să cânt ca largul vad/Sau c-a lumei sântă dramă/Sau ca răcnetul din iad .***

Felix Nicolau

SCURTĂ ISTORIE A ROMÂNILOR PE ÎNŢELESUL TUTUROR

MATERIALIZAREA PRIMULUI PUNCT DIN PROGRAMUL *”PARTIDEI NAŢIONALE”* – UNIREA PRINCIPATELOR EXTRACARPATICE SUB NUMELE DE ROMÂNIA”

Soluţia unioniştilor – Alexandru Ioan Cuza

Col.(r) Dr. Mircea Dogaru

Tot tradiţia, adică reacţia societăţii noastre în momentele în care ni s-a jucat soarta pe o singură carte, şi-a spus cuvântul. Aşa cum în anul 87, în faţa primejdiei romane, bătrânul rege Duras a renunţat în favoarea mai tânărului Decebal, cum la 1593, în faţa primejdiei germano-polono-otomane, Radu Florescu, Theodosie Rudeanu, Pătraşcu din Rhodos şi Marcu Cercel au renunţat în favoarea mai valorosului Mihai, la începutul lui ianuarie 1859, primul care şi-a jertfit ambiţiile în favoarea idealului Unirii a fost Mihail Kogălniceanu, care a refuzat candidatura. A fost imitat de Vasile Alecsandri, apoi în noaptea de 3 spre 4 ianuarie, de cel mai valoros unionist, Costache Negri, care refuza în favoarea propunerii Alexandru Ioan Cuza, el întrunea toate condiţiile.

Susţinut în unanimitate de gruparea majoritară unionist Cuza a fost ales domn al Moldovei la 5 ianuarie 1859. În aceeaşi zi, mesajele lui Kogălniceanu şi Costache Negri au plecat spre Bucureşti, cu soluţia Cuza.

24 ianuarie 1859. Revoluţia de la Bucureşti.

În Capitala Munteniei, Adunarea electivă, şi-a început lucrările la 23 ianuarie/4 februarie, cei 64 de electori, din care o bună parte fuseseră cumpăraţi de consulul austriac Eder, având de ales între foştii domni Barbu Ştirbei şi Gheorghe Bibescu. Artizanul evenimentelor avea să fie însă, fără îndoială, I.C. Brătianu, ***”roşu”*** la data aceea, adică marxist, autor al unor articole despre inutilitatea clasei boiereşti şi deţinerea prin furt a proprietăţilor de către aceasta. El avea la dispoziţie câteva sute de refugiaţi ardeleni, bucovineni, basarabeni şi nucleul dur al revoluţiei muntene.

În preajma alegerilor, I.C. Brătianu i-a convocat pe N. T. Orăşanu, fostul tribun, cerându-i să mobilizeze plebea bucureşteană, în frunte cu tăbăcarii şi pe fostul deputat Mircea Malăieru solicitându-i mobilizarea şi aducerea în Capitală a ţăranilor din Ilfov. Pentru înfrângerea celor ce făceau atunci jocul Europei împotriva României, I.C. Brătianu a conceput practic o operaţie militară, cu participarea a peste 30.000 de manifestanţi, muncitori, ţărani, agitatori şi cu complicitatea tacită a căuzaşilor din armată, astfel că Dealul Mitropoliei a fost înconjurat de ***”o mare vie ale cărei valuri abia se puteau mişca”***, ameninţând să năvălească ***”pe uşi şi pe ferestre”*** în Adunarea electorală ***”ca să-şi susţină drepturile şi principiul său”.*** Aşadar ***”poporul năvăli cu strigăte asurzitoare de URA!”***, recunoştea N.T. Orăşanu, scandând ***”Jos tiranii!”, ”Trăiască libertatea!”*** şi ***”Moarte aristocraţilor!”.***

În momentul în care deputatul Vasile Boerescu a propus Adunării timorate candidatura lui Cuza, din partea unioniştilor, cu complicitatea dorobanţilor, rebelii au pătruns în sală, masele strigând asurzitor ***”Jos aristocraţii! Trăiască Unirea!”*** şi ***”Trăiască Domnul Cuza”.*** Reprezentanţii ***”Temesvarer Zeitung”*** notau pentru bănăţeni şi ardeleni că ***”cetele disperate care umpluseră curtea Mitropoliei, cap la cap, aşteptau numai un semn ca să dea fiecăruia lovituri injurioase şi cu vocea şi cu pumnul”.***

În aceste condiţii cei 64 de electori au votat în unanimitate Alexandru Ioan Cuza, trădătorii justificându-se la ieşire, faţă de consulul Eder că ***”erau convinşi că n-ar fi părăsit în viaţă sala de şedinţe”*** dacă ar fi votat altfel.

”A fost un succes extraordinar, neaşteptat, cu doar puţin timp în urmă şi incert chiar în acele clipe, dar cu atât mai frumos şi mai înălţător – nota Ion Ghica – una dintre cele mai mari reuşite ale celor care au droit binele poporului român şi au luptat pentru interesele naţiunii române, de-a lungul timpurilor”.

Soluţia Cuza, transmitea consulul francez Victor Place, *a reprezentat ”triumful desăvârşit al ideilor unioniste şi liberale împotriva vechiului sistem de corupţie care şi-a trăit traiul”.*

A fost un triumf nu al moldovenilor sau al muntenilor, ci al întregii naţiuni române, care a cooperat pentru împlinirea primului punct al Programului Unirii – înfăptuirea Unirii principatelor extracarpatice ca baza de pornire pentru înfăptuirea unităţii in integrum a României. În acest sens, atitudinea românilor ardeleni a fost relevantă. *”Românii din Transilvania – nota Al. Papiu Ilarian – în împrejurările de faţă numai la Principate privesc, numai de aici aşteaptă semnul, numai de aici îşi văd scăparea. Când s-a ales Cuza domn, entuziasmul la românii Transilvaniei era poate mai mare decât în Principate”.*

Tributari acelui entuziasm, astăzi ca şi ieri, numim 24 ianuarie 1859 Ziua Unirii! Ziua înfăptuirii Unirii celei Mici. Fals! Nimic mai fals! 24 ianuarie 1859 nu a fost ziua Unirii ci ziua care a deschis uşa sau calea spre Unire. Ziua când, găsind o portiţă în decizia luată de către Marile Puteri la Conferinţa de la Paris, ***“Partida Naţională”*** a acţionat cu rapiditate şi hotărâre, creând breşa care îi permitea aplicarea Programului Unirii împotriva întregii Europe politice. Exact ca în anii 1599-1600! A ales doi domni în aceeaşi persoană. Cuza nu era domn al unui stat numit România, ci domn al Ţării Moldovei, unde numise prim-ministru pe Vasile Sturdza (17 ianuarie) şi domn al Ţării Munteneşti, unde numeşte premier pe I. Al. Filipescu (25 ianuarie). Nu era şef al unui stat, ci şef a două state cu premieri, guverne, parlamente, Capitale, armate, etc. proprii. Nu era nici măcar o uniune dinastică reală! Dar actul de la 24 ianuarie permitea ***“Partidei Naţionale”*** să treacă la înfăptuirea primului punct din Programul Unirii – înfăptuirea Unirii reale a Principatelor într-un stat cu numele de România. Situaţie sesizată cu claritate de fruntaşii ardeleni care, după risipirea euforiei primelor clipe, anunţau prin vocea lui Timotei Cipariu: *”Am început domnilor, abia am început, dară nu am terminat! Rămâne să continuăm şi să terminăm!”.*

Misiunea lui Cuza şi a generaţiei paşoptiste devenea, la 24 ianuarie 1859, lărgirea breşei, adică înfăptuirea cu prioritate a Unirii, în condiţiile în care Europa politică, ostilă, a reacţionat imediat.

***

În baza Programului Unirii care prevedea, concomitent cu Constituirea României prin Unirea Principatelor, unirea tuturor provinciilor româneşti din Imperiu, într-un corp statal autonom, fruntaşii români bănăţeni, conduşi de Eftimie Murgu au convocat o Conferinţă naţională la Timişoara, în zilele de 18-19 noiembrie 1860, cerând, prin moţiunea adoptată, autonomia Banatului, care, prin constituirea într-un Căpitănat român, să devină autonom în cadrul…Transilvaniei. Cunoscând punctele Programului Unirii, Franz Joseph a decis însă, la 15/27 decembrie 1860, încorporarea Banatului în provincia….Ungaria. Era primul semn că, speriat de dubla alegere a lui Cuza şi de politica general-românească şi real unionist a acestuia, Habsburgii întorceau spatele vechilor alianţi de la 1848, românii, îndreptându-se spre o alianţă cu vechii secesionişti, aristocraţia turbulentă ungurească ale cărei ambiţii aveau să le satisfacă parţial şi controlat.

La 3/15 decembrie 1861, la deschiderea Camerelor reunite Alexandru Ioan Cuza a anunţat oficial că ***”Înalta Poartă şi toate puterile garante”*** au acceptat Unirea reală a Principatelor Unite care va fi aşa cum ***”ROMÂNIA o va simţi şi o va dori”.*** Era prima data când folosea, ca şef de stat, numele de **ROMÂNIA**. În faţa lipsei de reacţii în plan internaţional, după numai 8 zile, la 11/23 decembrie 1861, a lovit decisiv, ca suveran, consfinţind actul de voinţă al naţiunii române, întemeierea ca stat a României, prin ***”Proclamaţia către naţiune”*** care statua:

”Unirea este îndeplinită, naţionalitatea română este întemeiată! Acest fapt măreţ, dorit de generaţiile trecute, aclamat de corpurile legiuitoare, chemat cu căldură de noi s-a recunoscut în Înalta Poartă şi de puterile garante şi s-a înscris în datinile naţiunilor…România noastră există, deci… Alesul vostru vă dă astăzi o singură Românie!”.

Termenul de ***”Principatele Unite”*** era aşadar înmormântat şi, odată cu el, dispăreau în Istorie, topindu-se în România, ***”Muntenia”*** şi ***”Moldova”***! Şi înainte ca Europa să reacţioneze, la 22 ianuarie 1862, a fost instalat la Bucureşti primul guvern al României, iar la **24 ianuarie 1862** şi-a deschis lucrările primul Parlament al României, care a votat ca Bucureştii să devină Capitala unică a statului numit **România**!

Ziua Culturii Naţionale a fost fixată prin Legea nr. 238 din 7 decembrie 2010 pentru data de 15 ianuarie, ca un semn de omagiu față de poetul național Mihai Eminescu. Pe 15 ianuarie 1850 se năştea autorul poemului „Luceafărul”. Mihai Eminescu a fost un adevărat profet, un poet și un gânditor creștin-ortodox și spirit național cu o concepție naționalistă și religioasă bine conturată.

Filosoful Constantin Noica l-a supranumit pe Mihai Eminescu ***„omul deplin al culturii românești”***, considerându-l a fi cel mai de seamă gânditor al ei. Iar marele filosof român contemporan Emil Cioran spunea în exilul său interiorizat că “dacă nu l-am fi avut pe Eminescu, trebuia să ne dăm demisia”. Era vorba desigur despre o demisie morală din rostul culturii române. Pe 15 ianuarie se împlinesc 175 de de ani de la nașterea Poetului Național.

Mihai Eminescu reprezintă cel mai frumos şi nobil sentiment al culturii române. El este deplinătatea expresiei româneşti a fiinţei naționale din toate timpurile. Nu întâmplător Mihai Eminescu a fost creionat prin citate celebre: ***„Sumă lirică de voievozi”*** de Petre Ţuţea, ***„Eminescu e întruparea literară a conştiinţei româneşti, una şi nedespărţită”*** de Nicolae Iorga sau ***„Toţi suntem trup şi suflet de partea lui Eminescu. Acolo ne simţim bine, este viziunea utopică despre noi, viziunea voievodului stelar”*** de Dan C. Mihăilescu. Doar politicianul conservator pe banii nemților, PP Carp striga în gura mare şi de şarpe prin parlamentul ţării: ***„Şi mai potoliţi-l pe Eminescu!”***.

Un aspect mai puțin revelat al vieții lui Mihai Eminescu este participarea acestuia la viața culturală a românilor din Europa centrală, pe perioada studiilor universitare. În acest sens îl putem considera pe Eminescu ca un precursor al Diaporei literare de azi prin activitatea sa prodigioasă, atât literară cât și de activist cultural, de om care a coagulat energiile intelectuale ale tinerilor români aflați la studiu sau care trăiau în marile capitale europene, precum Viena și Berlin.

Între 1869 și 1872 este student la Viena, unde devine idolul tinerilor români din capitala imperiului. Mihai Eminescu a urmat, ca ***„auditor extraordinar”***, Facultatea de Filosofie și Drept (dar audiază și cursuri de la alte facultăți). Poetul s-a implicat activ în organziarea vieții studențești din capitala imperiului habsburgic. S-a împrietenit cu studenți din Ardeal, Muntenia, Bucovina și Ardeal, remarcând rolul studenților și intelectualilor în acțiunile unioniste. Eminescu a fost un înflăcărat luptător pentru interesele naționale ale românilor. Se înfăptuise, la 1859 unirea Moldovei cu Muntenia, dar o mare parte din românime se afla în Imperiul austro-ungar, unde nu beneficia de drepturi și libertăți sacre. Scrie trei articole în ziarul **„Federațiunea”** unde demască vehement procesul de deznaționalizare a românilor, fapt pentru care studentul este citat de procurorul din Pesta.

Mihai Eminescu

precursor al Diasporei intelectuale

IONUȚ ȚENE

Eminescu are un rol decisiv și în constituirea Societății academice social-literare **„România Jună”**, precum și în organizarea, la Mânăstirea Putna, a grandioasei serbări din vara anului 1871, la mormântul lui Ștefan cel Mare. Astfel, în urma acțiunilor sale din rândul societății studențești și, printre altele, participă entuziast la pregătirea unei serbări și a Congresului studențesc la Putna cu ocazia împlinirii a 400 de ani de la zidirea mănăstirii de către marele domnitor moldovean. Se considera, pe bună dreptate, că orientarea eforturilor spre păstrarea identității de neam, de limbă şi de credinţă va ţine trează conştiinţa românească din Regatul României şi din teritoriile româneşti aflate sub stăpâniri străine: Transilvania, Bucovina şi Basarabia. Ioan Slavici spunea că Eminescu a trăit mai mult cu sufletul decât cu trupul la Viena.

Pe parcursul şederii la Viena, Eminescu studia mult, citea foarte mult, nu a urmărit să se specializeze într-o ştiinţă (după cum am mai spus), ci a căutat să-şi aprofundeze toate ştiinţele. De la Viena a început colaborarea fructoasă cu **”Convorbiri literrare”** și s-a apropiat de Junimea. După Viena, Eminescu a plecat la studii în capitala imperiului german. Eminescu a figurat în matricolele Universității Humboldt între 18 decembrie 1872 - 26 iulie 1873 și 6 decembrie 1873 - 22 ianuarie 1874. Între 1872 și 1874 a fost student ***„extraordinar”*** la Berlin. Junimea i-a acordat o bursă cu condiția să-și ia doctoratul în filosofie.

Mihai Eminescu a urmat cu regularitate două semestre la Berlin, dar nu s-a prezentat la examene. Ceea ce nu se prea cunoaște este că Eminescu a fost și diplomat, ca fost angajat al ministerului în perioada anilor 1872-1874, în funcția de translator și secretar la Agenția Diplomatică a României la Berlin. Aici, el începe să pregătească un doctorat despre Kant, așa cum reiese și din scrisoarea sa către Titu Maiorescu, datată 5 februarie 1874: ***„Un titlu de doctor m-ar aranja într-adevăr cu lumea și cu ordinea ei legală, nu și cu mine însumi, care deocamdată nu mă mulțumește, nu. Tocmai această împrejurare concretă mi-a arătat limpede seriozitatea sarcinii mele, iar ideea foloaselor ce mi s-ar putea oferi pe această cale nu e mai puternică decât conștiința datoriei”***.

Pentru a se putea întreține, se angajează oficial ca translator și secretar, inclusiv de presă, pe lângă Theodor Rosetti, primul agent diplomatic român în capitala Imperiului German, numit în funcție la 13 mai 1872. Pentru munca sa, primea 10 napoleoni pe lună, așa cum povestește el însuși într-o scrisoare către tatăl său: ***„N-am putut pleca la moment din Berlin pentru că Rosetti mi-a făcut cu putință ca să rămân. El mi-a ridicat leafa la Agenție la 10 napoleoni pe lună și, fiindcă eram singur aici, neavând pe nimeni la cancelarie, am crezut de datoria mea să rămân c-un om la a cărui opinie bună am ținut și țin”***.

Studentul Eminescu citeşte şi lecturează la Berlin din filozofii moderni şi aprofundează din cunoştinţele filozofilor Immanuel Kant, Arthur Schopenhauer, Georg Wilhelm Friederich Hegel, Iohann Friederich Herbart, Karl Marx sau Baruch Spinoza. Eminescu duce o viață grea la Berlin unde trebuie să muncească mai mult pentru a se întreține și îi rămâne mai puțin timp liber pentru scris și lectură. Putem afirma fără să greșim că prin activitatea literară și civică a lui Mihai Eminescu din Viena și Berlin, precum și legăturile sale cu tineretul studios român din aceste capitale că marele nostru poet național un precursor al Diasporei literare de astăzi. De aceea, consider că redenumirea ICR-urilor din Diaspora, cu numele poetului **”Mihai Eminescu”**, va contribui la conștientizarea acestora în vederea transformării în autentice centre culturale românești, adevărate institute de educație, care să promoveze și să coaguleze cultura națională și moștenirea Poetului Național în rândurile puternice și numeroasei comunități a românilor din afara granițelor. Tineretul din Diaspora trebuie educat printr-un înnoitor ICR **”Mihai Eminescu”** în spiritul cultural eminescian.

EMINESCU

Steaua nepieritoare a culturii românești

Dan Toma Dulciu, Viena

Începând cu anul 2011, ziua de 15 ianuarie este celebrată în România ca Ziua Culturii Naţionale, fiind aleasă pentru a marca ziua de naştere a lui Mihai Eminescu (15 ianuarie 1850), unul dintre cei mai mari poeţi români.

Această zi are o dublă semnificaţie:

Omagierea lui Mihai Eminescu

Ziua marchează aniversarea poetului naţional, care a contribuit în mod semnificativ la definirea identităţii culturale şi literare româneşti. Eminescu este simbolul geniului poetic românesc, iar operele sale, precum ***„Luceafărul”, „Scrisorile”*** sau poeziile de dragoste, au influenţat profund literatura şi cultura României.

Promovarea culturii naţionale

Ziua Culturii Naţionale nu este dedicată doar lui Eminescu, ci şi întregului patrimoniu cultural românesc. Este un prilej de a reflecta asupra valorilor culturale, de a celebra artiştii, scriitorii şi toţi cei care au contribuit la dezvoltarea culturii româneşti, atât în trecut, cât şi în prezent. Această zi încurajează, de asemenea, educaţia culturală şi promovarea identităţii naţionale.

Astfel, legătura cu ziua de naştere a lui Mihai Eminescu nu este doar simbolică, ci şi reprezentativă, deoarece poetul întruchipează esenţa spiritului cultural românesc. Această asociere aduce un omagiu moştenirii literare a lui Eminescu şi subliniază importanţa culturii în viaţa unei naţiuni.

Eminescu la Viena:

Formarea unui spirit genial

Anul acesta, la Viena, oraş al artelor şi culturii, celebrăm cu emoţie şi respect 175 de ani de la naşterea Luceafărului poeziei române, Mihai Eminescu. Este o ocazie unică să reflectăm asupra moştenirii literare şi culturale lăsate de acest geniu, ale cărui creaţii au pătruns adânc în conştiinţa naţională şi au căpătat o rezonanţă universală.

Legătura lui Eminescu cu Viena nu este doar un detaliu biografic, ci o etapă esenţială în dezvoltarea sa intelectuală şi artistică. Aici, tânărul poet a studiat între anii 1869 şi 1872, frecventând cursurile de filozofie, istorie şi filologie. Atmosfera efervescentă a capitalei imperiale i-a oferit acces la idei noi, la biblioteci impresionante şi la discuţii intelectuale fertile, toate contribuind la formarea gândirii sale profunde şi la cristalizarea unei viziuni poetice unice.

La Viena, Eminescu a intrat în contact cu personalităţi marcante ale românilor din toate regiunile ţării, precum Ioan Slavici şi Veronica Micle, dar şi cu ideile marilor curente europene ale vremii. Acest mediu cosmopolit a fost terenul fertil unde poetul a împăcat tradiţia românească cu universalitatea.

Luceafărul: O capodoperă atemporală

Opera lui Mihai Eminescu atinge culmile expresivităţii şi ale profunzimii în poemul ***„Luceafărul”,*** o capodoperă a literaturii universale. Publicat pentru prima dată în 1883, poemul simbolizează aspiraţia spre ideal, sacrificiul şi conflictul dintre lumea materială şi cea spirituală. La Viena, lucrând la primele variante ale poemului, Eminescu a dat dovadă de o capacitate de sinteză culturală extraordinară, combinând mitologia românească cu influenţe filozofice germane, precum cele ale lui Schopenhauer.

Eminescu, simbol al identităţii naţionale

Pentru diaspora românească din Viena şi din alte colţuri ale lumii, Mihai Eminescu este mai mult decât un poet: el este simbolul etern al identităţii noastre culturale. Poezia sa încorporează valorile fundamentale ale poporului român şi le proiectează într-un context universal. Limbajul său, de o muzicalitate rară, şi ideile sale, adânc înrădăcinate în spiritul naţional, au puterea de a conecta generaţiile şi de a inspira perpetuu.

Eminescu în contemporaneitate

În zilele noastre, moştenirea lui Mihai Eminescu este mai vie ca niciodată. Opera sa continuă să fie obiect de studiu, sursă de inspiraţie şi reper cultural pentru românii de pretutindeni. La 175 de ani de la naşterea sa,

evenimentele organizate în Viena – conferinţe, expoziţii, recitaluri de poezie şi concerte – subliniază relevanţa sa perpetuă.

Eternitatea unui geniu

În fiecare vers scris de Eminescu se simte dorinţa sa de a explora infinitul, de a da glas frumuseţii şi de a exprima adevărul. Prin contribuţia sa, el a ridicat literatura română la rang de literatură universală, demonstrând că spiritul românesc are o valoare inestimabilă în patrimoniul cultural al umanităţii.

Sărbătorind 175 de ani de la naşterea lui Mihai Eminescu, să ne reamintim că fiecare generaţie are responsabilitatea de a-l redescoperi şi de a-l readuce în centrul conştiinţei naţionale. Aşa cum Luceafărul ne veghează de pe bolta înstelată a cerului, tot astfel opera lui Eminescu străluceşte veşnic pe cerul culturii române.

FLACĂRA VIE A SPIRITULUI ROMÂNESC

ZIUA CULTURII NAȚIONALE

La data de 15 ianuarie, românii oriunde s-ar afla, sărbătoresc Ziua Culturii Naţionale, o sărbătoare a sufletului, o zi în care ne scuturăm de uitare pentru a asculta cântecul lin al trecutului, un ecou ce poartă în el glasul poeţilor şi al celor care ne-au dăruit esenţa sufletului românesc. Este o zi în care istoria îşi deschide paginile scrise cu penelul geniului, iar tradiţia devine cântec purtat de vânt peste veacuri. Este momentul în care timpul se face punte de aur, pe care noi, păstrători ai unui tezaur nepreţuit, ne întoarcem către izvoarele care ne-au hrănit fiinţa. Este ceasul în care limba română, acest fluviu de frumuseţe şi profunzime, curge mai limpede ca niciodată în poveşti ţesute din dor şi lumină. Fiecare vers deschide o fereastră către infinit, fiecare doină cântată e o rugă care uneşte cerul cu pământul.

Această sărbătoare e o aducere aminte a faptului că suntem flăcări dintr-un foc sacru, iar cultura ne este făclia ce ne luminează calea. Ea ne leagă de cei ce au fost şi de cei ce vor fi, purtând cu sine taina credinţei şi mândria de a fi români. An după an, sufletele românilor de pretutindeni vibrează la unison la masa acestei sărbători. Chiar dacă suntem departe de ţară, noi, românii diasporei, nu putem uita niciodată de meleagurile pe care ne-am născut, unde am făcut primii paşi ai vieţii.

Fiecare ocazie de sărbătoare naţională îşi are locul ei special în casele şi familiile noastre. Dorul de casă ne aduce împreună, el nu dispare atâta vreme cât te afli departe. Rădăcinile ne sunt adânc înfipte în glia strămoşească, deşi aripile ne-au purtat la mii de kilometri distanţă. Se spune că fiecare om ia cu sine o părticică din locurile prin care trece de-a lungul vieţii, lăsând totodată o frântură de suflet pe fiecare potecă pe care paşii îl poartă. Aş putea spune că deşi ne aflăm departe, o părticică de suflet ne-a rămas acolo, în ţara unde murmură izvorul, acolo unde Dunărea îşi poartă în liniște povestea milenara povestea spre imensitatea apelor Mării Negre, acolo unde Carpaţii poartă cununi de flori pe frunte, iar pădurile şoptesc despre istoria unui popor frumos, cu suflet mare. Da, Romania înseamnă istorie, înseamnă eroi, luptă şi onoare, iar noi, românii de departe, ne mândrim cu valorile noastre. Suntem privilegiaţi şi ne bucurăm de asta. De noi depinde cum preţuim acest neam şi avem misiunea de a cinsti această ţară, prin tot ceea ce suntem şi facem.

Tocmai de aceea şi de această dată, Ziua Culturii Naţionale ne aduce cumva mai aproape de casă prin intermediul evenimentelor organizate de românii stabiliţi pe meleaguri iberice. Fiecare activitate ne strânge laolaltă pentru a ne aduce omagiul personalităţilor emblematice ale României, punând în lumină valorile noastre culturale.

Nu pot încheia aceste câteva gânduri fără a aduce în prim plan imaginea Poetului Nepereche, Mihai Eminescu, cea mai de seamă voce poetică a literaturii noastre. Ecoul inegalabilelor versuri ale sale străbate vremurile până la noi. Nu de puţine ori, în creaţiile lăsate noua, întâlnim referinţe la minunatele plaiuri ale României. Fie prin evocarea momentelor istoriei, fie prin descrierea naturii sau cântând iubirea în vers, poetul va rămâne întotdeauna prezent în inimile noastre de români, care, în fiecare an la această dată, îi aduc omagiu. Pentru noi, cei de astăzi, Ziua Culturii Naţionale nu este doar o amintire a trecutului, ci o chemare spre viitor, spre a duce mai departe comoara nepreţuită a spiritului românesc.

Ca iubitoare de vers şi poezie, va las şi eu mai jos una dintre poeziile recent aşternute pe hârtie, anume pentru această sărbătoare:

CÂNTEC DE LARGĂ ZARE

Răsună un bucium pe crestele-nalte,
Chemând luptători din istorii uitate...
E dorul nomad care leagă poporul
De brazda ce poartă în ea viitorul,

O rugă de pace, o şoaptă din zori,
Ce naşte în vale şi suie spre nori,
Un pod peste veacuri, un zbor în eter,
Un fir ce uneşte pământul de cer.

E glasul de ieri ce străpunge tăcerea
Şi cheamă prin codri trecutul şi vrerea,
Fuiorul ce toarce povestea străveche
A dacilor mândri, cei fără pereche.

O, doină, tu, cântec al firii române,
Eşti freamătul vremii în lanul de grâne,
Tu porţi peste veacuri istoria noastră,
În frunza cea verde, în floarea albastră!

Când tandru, Zefirul mai mângâie satul,
Iar Luna desculţă colindă înaltul,
Pe culmi de Carpaţi şi-n câmpuri din vale
Se-aude ecoul cântărilor tale...

Eşti taina ce viscolul iernii îngână,
Opinca şi ía cusută de mână,
Brodată pe pânză cu fir de mătasă,
Comoară în lada de zestre rămasă.

O, doină, tu, cântec de rugă şi jale,
Ne spui despre piscuri şi coame domoale,
De crezul străbun, de daci şi romani,
Care-n lut au lăsat urme vii, peste ani...

Din sângele lor s-a născut un popor
Cu crucea în mână, un neam luptător...
Şi iată-ne-aici, ca ploaia pe glie,
Hrănind rădăcina-ntru sfântă vecie.

O, doină, eşti vatra ce arde-n tăcere,
Eşti gândul ce-aduce în suflet putere...
Când umbrele serii coboară pe dealuri,
Şoptești printre brazi şi răsună pe valuri!

Şi curgi ne-ncetat, ca un râu de lumină,
Prin inimi de oameni şi-n nopţi fără vină,
Eşti leagănul dulce al celor ce vin,
Al celor cu sânge curat, de creştin.

Pe ruguri arzânde, în ceas de-ncercare,
Tu cânţi despre jertfă, altar şi onoare...
Şi mame ce-aşteaptă pe prispa tăcută,
Şi taţi care luptă cu viaţa durută.

O, doină cuminte, fior nesfârşit,
Tot cânţi pentru neamul acesta iubit
Din fluierul vechi al ciobanului, vara
Şi-n fiece inimă, ziua şi seara!

Iar vântul te poartă prin timp ne-ncetat,
Prin vechi mănăstiri, prin ogorul săpat,
Prin albe troiene, prin focuri aprinse,
Pe drumuri ce urcă spre culmi neatinse.

O, doină, tu, cântec cu lacrima-n glas,
Ne-nveţi că trecutul rămâne popas,
Tărâm de visare, un zbor peste fire,
Spre-un mâine ce duce a noastră zidire!

Violeta Andrei Stoicescu

Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”

190 de ani de la semnarea Ordinului Princiar de înființare

Tanța Tănăsescu / Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România

Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” a fost deschis în București, România, în clădirea de pe Șoseaua Kiseleff nr.1, pe care o putem vizita și în prezent, la 24 mai 1908, de către organizatorul său, Dr. Grigore Antipa (1867-1944). Aceast edificiu este prima clădire din România proiectată și construită ca muzeu. Amenajarea muzeală inițială cuprindea o sală specială pentru scheletul de Deinotherium gigantissimum.

Dr. Gregoriu Ștefănescu (1836 – 1911), profesor de geologie și paleontologie, director al Muzeului timp de 28 de ani, este cel care după mai mulți ani de excavații și recuperări, a adunat în 1890, de pe Valea Bârladului, un schelet aproape întreg de proboscidian fosil, rudă a elefantului, pe care l-a numit Deinotherium gigantissimum. Acest schelet provine din Mânzați, județ Vaslui, este cel mai mare și complet din lume și are statut de unicat mondial, fiind exemplarul-tip după care a fost descrisă o nouă specie pentru știință. Scheletul acestui animal are o vechime de 8,7 – 5,8 milioane de ani (Miocen târziu, vârstă ponțiană), lungime de 3,5m și înălțime de 4,5m. E considerat animal tânăr deoarece adulții atingeau circa 5m înălțime. Aveau puterea să doboare arbori, cărora le mâncau părțile moi. O caracteristică a genului Deinotherium sunt colții care porneau din mandibulă cu orientare în jos, și nu fixați ca la elefant pe maxilarul superior.

S-au împlinit 190 de ani de când, la 3 noiembrie 1834, a fost dat Ordinul Princiar nr.142 pentru înființarea Muzeului Național de Istorie Naturală și Antichități, la inițiativa Marelui Ban Mihalache Ghica și promulgat de fratele său, Prințul Alexandru Ghica. De-a lungul timpului Muzeul a avut mai multe locații, iar prima dintre ele a fost într-o cameră a Colegiului Sf. Sava.

Începând cu 1 aprilie 1893 Dr. Grigore Antipa a condus Muzeul timp de 51 de ani.

Pe când se sărbătoreau 25 de ani de la inaugurarea acestui muzeu în clădirea de la Șosea, la 23 mai 1933, MS Regele Carol II hotărăște la muzeul să poarte numele „Dr. Grigore Antipa”.

Numeroase diorame sunt prezente în locație, acestea expunând peisaje în mod extrem de realist, grupări de păsări sau animale în mijlocul naturii specifice fiecărei specii în parte. Primele diorame au fost prezentate de savantul Grigore Antipa, care nu a fost doar unul din cei mai mari oameni de știință ai României, zoolog și muzeolog, dar și pionierul care a pus bazele școlii românești de oceanologie, ihtiologie și hidrobiologie.

Este cel mai mare muzeu de istorie naturală din România și una din cele mai vechi instituții de cercetare a biodiversității. Patrimoniul muzeului este format din peste două milioane de exponate, grupate în diferite colecții zoologice, paleontologice, etnografice, de minerale, roci ș.a. Are un important rol de educare și culturalizare a publicului.

Să ne reamintim cele spuse de întemeietorul acestu muzeu unicat: ***„Muzeul trebuie să aleagă comorile şi frumuseţile caracteristice ale naturii acestei ţări şi să le pună în evidenţă şi să fie adaptat cerinţelor intelectuale şi caracterului populaţiei încât să se poată obţine prin ele un efect cu adevărat instructiv şi educativ”***. De asemenea, rămâne de mare actualitate îndemnul său, adresat urmașilor: ***„....prin lucrări serioase putem să ne afirmăm în faţa lumii civilizate ca un popor inteligent, conştient de înalta sa misiune culturală la gurile celui mai măreţ fluviu european şi să punem totodată şi ţara în stare să tragă toate foloasele din situaţia ei geografică atât de favorabilă”.***

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Proiect finanțat de Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

ASOCIACIÓN SOCIO-CVLTVRAL ROMANATI

Centro Cultural La Tierra Tracia

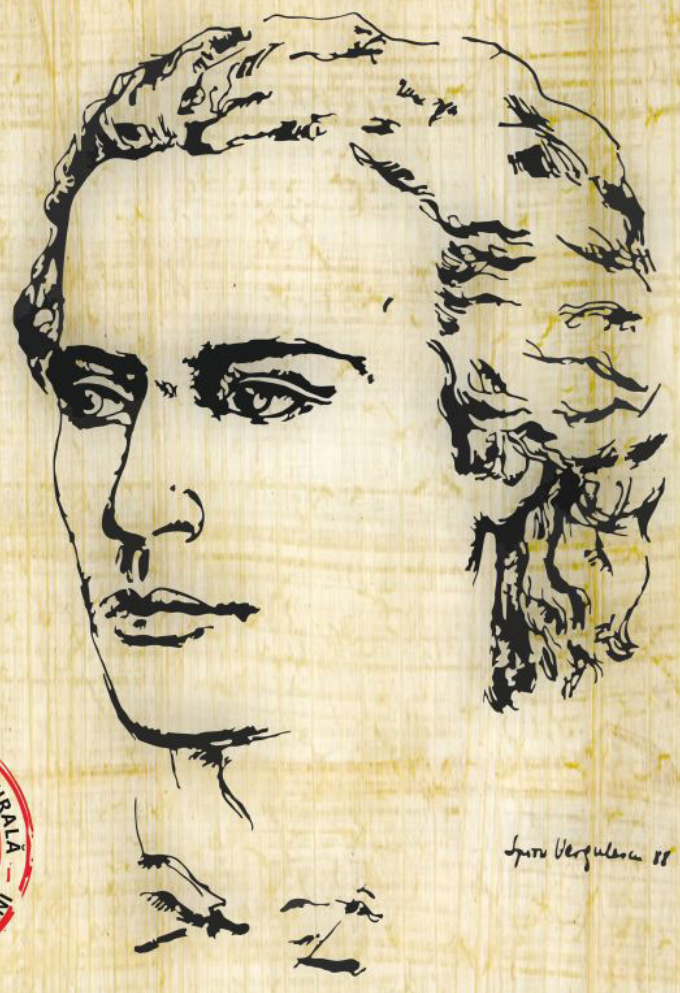
Frați de grai, frați de trai

Români în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar.

SERI ȘI EVENIMENTE CULTURALE

ZIUA CULTURII NAȚIONALE

2025 - "Anul Eminescu"

- 16 Ianuarie 2025, ora 19.30
Faculdad de Traducción e Interpretación
Granada, Calle Puentezuelas / 55

- 17 Ianuarie 2025, ora 19.30
Centro Cultural La Tierra Tracia
El Ejido, Almería, Calle Geranio / 28

- 18 Ianuarie 2025, ora 19.30
Centro Cultural La Tierra Tracia
Alcalá de Henares, Calle Rumanía 5 / A 1

PLATFORMĂ CULTURALĂ A ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI
CULTURO

Participă: Ana Andrei, Nicolae Coande, Valentina Colonna, Sabin Mureșan, Enrique Nogueras, Antonio Calderón de Jesús, Victoriano Peña Sánchez, Felix Nicolau

Parteneri:

ȘTIM SĂ NE RESPECTĂM BĂTRÂNII?

Doina Mustățea, Roma, Italia

Eram în metrou. În fața mea doi tineri explicau ceva unui bătrân. Era confuz și nu înțelegea nimic iar tinerii o luau, cu răbdare, de la capăt. De trei ori au repetat explicația iar acesta părea nu doar confuz ci pierdut cu totul. Am intervenit în discuție. Trebuia să ajungă acasă dar se pierduse, nu mai știa cum. Avea în mână o bucățică de hârtie cu numele unei pieţe în vecinătatea căreia locuia.

Am preluat explicația de la tineri încercând să îl fac să înțeleagă exact traseul pe care trebuia să îl parcurgă ca să ajungă la destinație. Fiecare cuvânt al meu se lovea, parcă, de figura lui tristă, confuză și îmi indica faptul că tot nu înțelege.

M-au năpădit tristeţea și mila. Așa îl găseam uneori pe tatăl meu când nu reușea să mai înțeleagă ceva. Ajuns pe la jumătatea unei zile normale devenea incoerent pentru că îi obosea capul iar până seara se transforma în bătrânul pe care îl aveam acum în față. Boala secolului se zice că-i cancerul. Cred că locul doi îl ocupă Alzheimer-ul. Este o boală a minții, știm cu toții asta. În fiecare an cei care se îmbolnăvesc de aceasta boală sunt tot mai mulți și intervine atunci când creierul, după o activitate intensă pe o perioada lungă, cedează.

Am coborât din metrou și ne-am oprit lângă un zid ca să treacă valul de oameni sperând că mai puțină aglomerație în jur i-ar fi dat mai mult echilibru și coerență. Am început să îi explic iar ce avea de făcut ca să ajungă acasă. Devenea din ce în ce mai confuz și, deși se uita la mine, privea în gol.

L-am luat de mână. Tremura. Într-una din mâini ținea bucata de hârtie pe care era scrisă piața unde trebuia să ajungă, cealaltă o ținea suspendată în aer, puțin în față ca și cum ar fi vrut să oprească sau să înlăture ceva. Părea că vrea să oprească timpul ca să își poată aduna mintea și să aibă puterea să plece mai departe. Ca să se calmeze i-am promis că îl însoțesc la suprafață și îl las exact în stația autobuzului care îl va duce spre casă. Parcă ochii i-au prins puțină culoare și a zâmbit.

A fost un zâmbet trist dar măcar a ieșit din starea aia confuzională și mi-a demonstrat că, în sfârșit, întelege ce îi spun. Aglomerația ne-a despărțit de câteva ori și l-am surprins cum întindea mâna căutându-mă exact cum un copil caută protectia mâinii mamei de teamă să nu se piardă de ea. Atunci și eu am ridicat mâna ca să îl asigur că încа sunt în preajma lui. Când a coborât de pe scara rulantă care ne-a dus la suprafață, m-a așteptat. Am ieșit afară. A început să repete numele pieței unde trebuiua să ajungă. L-am luat de braț. Încа mai tremura.

Multitudinea autobuzelor l-a speriat mai tare devenind mai agitat. Îi era teamă că nu găsește autobuzul care il va duce spre casă. În sfârsit am ajuns la peronul autobuzului. Acesta nu sosise încă. Disperat, bătrânul a început să întrebe pe toți cei din jurul lui: ”unde-i autobuzul, de ce nu a venit, mai întârzie mult?” Ca prin minune toți cei care l-au văzut așa agitat au înteles că ceva nu este în regulă și că are nevoie de ajutor. Fiecare încerca să il încurajeze sau să îi dea o explicație care să îl calmeze. A fost suficient să spun că s-a pierdut și toți, ca un fel de scut protectiv în fața agitatiei lui, tineri sau bătrâni, femei sau bărbați s-au oferit să îl îndrume către destinație. A venit autobuzul iar șoferul văzand agitația din jurul bătrânului m-a asigurat că va face tot posibilul ca acesta să coboare acolo unde trebuie. Oamenii au urcat abia după ce s-au asigurat că

și bătrânul este în autobuz iar atunci o tânără a spus: ***”cobor în aceeași piață, îl preiau eu și îl îndrum spre casă”.***

Am plecat liniștită și împacată că era pe mâini bune și în siguranță. Odată urcată în tren m-a năpădit iar tristeţea gândindu-mă la bătrânii noștri. La felul cum sunt tratați sau maltratați uneori, desconsiderați și batjocoriți mai peste tot.

Mi-am amintit cum în perindările mele prin spitale cu părinții mei am văzut cum sunt lăsați să aștepte ca niște milogi pe la ușile medicilor, cum aceștia (nu toți, bineînțeles) țipă la ei și le vorbesc urât, am văzut cum nu li se ofera locuri în mijloacele de transport sau cum nu sunt ajutați să care o sacoșă grea iar tinerii trec pe lângă ei uitându-se în direcția opusă. Am văzut cum pe la diferite ghișee sunt apostrofați, sunt respinși și marginalizați.

Am înțeles că un popor educat este acela care își respectă și ajută bătrânii.

În România cel puțin jumătate din bâtrâni nu au minimul necesar unui trai decent, nu au suficiente medicamente, nu își permit să cumpere lemne pentru iarnă, au devenit invizibili pentru noi toți iar politicienii ajutați de complicitatea noastră indirectă se folosesc de ei în anii electorali ca mai apoi să ii abandoneze iar. În schimb, în acea seară, în Roma, am văzut în poporul italian educația cu care se naște și care intervine, când este nevoie de ea, instinctiv ca și cum totul este normal, firesc. Mi-am amintit, apoi, știrea care umpluse site-urile si televiziunile cum că o polițistă ajutase o bătrană să traverseze strada și fusese premiată de superiori. Normalitatea a fost transformată intr-o virtute inventată.

Atât mai putem face: să inventăm virtuți. În schimb cei care ucid sau violează, fură sau lovesc acești bătrâni primesc pedepse cu suspendare sau deloc. Vor trece multe generații peste România până când vom învăța că adevăratul respect și ajutor pe care le acordăm bătrânilor când nu mai pot singuri ne definesc și ne caracterizează ca oameni.

ASPECTE TEORETICE ȘI PRACTICE PRIVIND DESEMNAREA CANDIDATULUI LA FUNCȚIA DE PRIM- MINISTRU

Titi SULTAN,
Specialist in drept constituțional și parlamentar

Legat de candidatul la funcția de prim-ministru, acesta poate fi un om politic, eventual liderul partidului majoritar, dar, în egală măsură, el poate fi și o persoană neînregimentată politic, un specialist, adică un tehnocrat. Cu alte cuvinte, nu există obligația constituțională de apartenență politică sau parlamentară a candidatului, ci doar obligativitatea obținerii sprijinului politic parlamentar majoritar.

În concluzie, textul constituțional a fost redactat de așa natură încât să permită cât mai multe formule pentru desemnarea candidatului la funcția de prim-ministru, ce ar putea fi liderul unui partid politic, un tehnocrat din afara partidelor, un specialist care este însă deputat.

Desemnarea candidatului la funcția de prim-ministru prezintă semnificația unui mandat acordat de Președintele României persoanei însărcinate cu formarea listei viitorului Guvern, elaborarea programului de guvernare și prezentarea cererii pentru acordarea votului de încredere de către Parlament. În orice caz, față de persoana desemnată de Președinte în urma consultării parlamentare, trebuie să se formeze convingerea că va reuși să obțină susținerea și, implicit, votul majorității parlamentarilor. Ca urmare a acestor consultări ar trebui să se realizeze un consens, aceasta fiind rațiunea pentru care legiuitorul constituant a impus Președintelui României necesitatea consultării cu partidele reprezentate în Parlament .

Rămâne o problemă juridică greu de soluționat, s-a remarcat în doctrină, ipoteza unei opoziții (greve) prezidențiale constând în refuzul șefului statului de a desemna persoana viitorului premier, neexistând soluția legală expresă pentru depășirea unui asemenea moment de criză decât, eventual, propunerea de demitere a președintelui prin referendum.

Și totuși, după alegerile parlamentare din toamna anului 2016 a intervenit o asemenea situație, Președintele în exercițiu respingând prima propunere de prim-ministru formulată direct de președintele partidului ce obținuse cel mai bun scor în alegeri, fără o motivare oficială, dar emițând decretul de desemnare pentru a doua propunere de premier venită din partea întregii majorități parlamentare.

5.Solicitarea votului de învestitură a Guvernului

În cea de-a doua etapă, rolul determinant revine candidatului la funcția de prim-ministru care, în termen de 10 zile de la desemnare, are obligația constituțională de a se prezenta în fața Parlamentului cu două elemente: lista membrilor viitorului Cabinet și programul de guvernare. Prin negocierile politice purtate cu privire la viitorul Guvern se stabilesc, de regulă, nu doar principiile programului de guvernare, ci și persoanele care urmează să îndeplinească acest program, votul de încredere din Parlament urmărind și această concordanță dintre program și persoanele apte să-l transpună în practică. La prima vedere s-ar părea că este un termen prea scurt pentru alcătuirea unui program de guvernare pe 4 ani. La o analiză mai atentă a procedurii este evident că va fi vorba despre programul politic cu care partidul majoritar a devenit învingător în alegeri. Situația se va prezenta însă diferit, după cum se va forma un Guvern monocolor, în cazul căruia va fi vorba de un singur program de guvernare (cum a fost cazul Cabinetului învestit în decembrie 2000) sau, dimpotrivă, poate fi un Guvern de coaliție, în absența unui partid care să fi obținut majoritatea în Parlament, caz în care programul de guvernare va putea conţine priorități precizate în mai multe programe politice (cum a fost, spre exemplu, în perioada 1996-2000, când la guvernare s-au succedat trei Cabinete, sau în perioada de după 2004).

În primul comentariu al Constituției din anul 1992, s-a arătat că poate apărea și ipoteza în care, în termenul de 10 zile, candidatul desemnat să nu reușească întocmirea listei Guvernului și elaborarea programului guvernamental, caz în care acesta va putea depune mandatul încredințat de Președintele României prin actul desemnării. Depunerea mandatului ar putea avea loc și înainte de împlinirea acestui termen dacă, în cadrul negocierilor politice ce au loc, imposibilitatea stabilirii unei formule guvernamentale este evidentă. După împlinirea termenului de 10 zile, Președintele României este cel care poate retrage mandatul acordat, mai ales dacă impasul creat este cert, iar candidatul desemnat nu și-a depus mandatul, împiedicând astfel, în mod abuziv, desfășurarea procedurii de formare a noului Guvern. Ca efect al retragerii mandatului, Președintele României va începe noi consultări politice pentru desemnarea candidatului la funcția de prim-ministru .

După învestitura Guvernului, orice schimbare în programul de guvernare, pe parcursul guvernării, va presupune acordarea unui nou vot de încredere

6. Acordarea votului de încredere de către Parlament

Votul de încredere se acordă de către cele două Camere ale Parlamentului în ședință comună, ca expresie a majorității deputaților și senatorilor, pe baza dezbaterii programului și listei Guvernului, prezentate de candidatul la funcția de prim-ministru.

Actul simetric cu votul de încredere este moțiunea de cenzură, prin adoptarea căreia Parlamentul retrage încrederea acordată.

Textul art.103 alin.3 scoate în evidență egalitatea celor două Camere în procedura de învestitură a Guvernului, de unde necesitatea retragerii încrederii Guvernului, pe calea moțiunii de cenzură, tot în ședința comună a celor două Camere, cu aceeași majoritate .

Candidații la funcțiile de miniștri urmează să fie audiați în comisiile de specialitate ale celor două Camere, în vederea obținerii unui aviz consultativ. Această audiere și avizare sunt obligatorii de realizat și, respectiv, de solicitat, dar candidatul la funcția de prim-ministru este liber să se conformeze sau nu opiniei exprimate de comisii, sub eventuala sancțiune a neobținerii votului de încredere, ori poate opera, după caz, modificările în componența listei, după care noua propunere trebuie să urmeze aceeași procedură .

În doctrină s-a exprimat și opinia potrivit căreia, dacă Parlamentul nu este de acord cu anumite propuneri privind persoanele desemnate pentru funcțiile de miniștri, candidatul la funcția de prim-ministru trebuie să facă alte propuneri .

Prin lista Guvernului se înțelege întreaga componență a acestuia, în totalitatea sa, inclusiv prim-ministrul, se arată în doctrină, față de situația controversată apărută imediat după alegerile din 1990, când încă nu fusese adoptată Constituția iar numele prim-ministrului fusese omis, el fiind cel care făcuse propunerea privind componența nominală a membrilor Guvernului .

Conform Regulamentului ședințelor comune ale celor două Camere, Birourile permanente stabilesc data ședinței comune, în termen de 15 zile de la primirea programului și a listei Cabinetului, luând măsuri pentru convocarea deputaților și senatorilor. Președintele care conduce ședința comună a Camerelor Parlamentului, după aprobarea ordinii de zi, dă cuvântul candidatului desemnat pentru funcția de prim-ministru, în vederea prezentării programului și a listei Guvernului. În continuare, președintele dă cuvântul și reprezentanților grupurilor parlamentare din Camera Deputaților și Senat, la cererea acestora, pentru exprimarea punctelor de vedere cu privire la programul și lista Guvernului .

Dezbaterile trebuie să constituie o permanentă raportare a programului prezentat și a aptitudinilor membrilor echipei de guvernare la programele

politice ale majorității chemate să guverneze, deci o depășire a stadiului de simple promisiuni sau platforme electorale, inclusiv indicarea mijloacelor și a resurselor pentru realizarea lor .

Dezbaterile parlamentare, s-a mai susținut în doctrină, înseamnă colaborarea dintre puterea legiuitoare și puterea executivă cu scopul soluționării problemelor referitoare la politica administrativă a țării .

Pentru acordarea încrederii Guvernului și Învestitura Cabinetului este necesar votul majorității parlamentarilor, votul fiind secret, cu bile.

Votul de încredere se acordă pentru întreaga listă a Guvernului și nu pentru fiecare ministru în parte. Acest lucru reiese din faptul că art.103 alin.2 din Constituție prevede că votul de încredere al Parlamentului are în vedere întreaga listă a Guvernului .

În cazul neacordării votului de încredere, Parlamentul, sub semnătura președinților celor două Camere, aduce de îndată această situație la cunoștința Președintelui României, în vederea desemnării unui alt candidat la funcția de prim-ministru.

7. Numirea Guvernului

Hotărârea Parlamentului prin care s-a acordat votul de încredere se va comunica Președintelui României care va emite decretul de numire a noului Cabinet, acesta fiind publicat împreună cu programul de guvernare în Monitorul Oficial al României, Partea I. Numirea Guvernului de către Președintele României, pe baza votului de încredere acordat de către Parlament, reprezintă manifestarea unei competențe legale, în sensul că Președintele nu ar putea să refuze numirea, el fiind obligat să o facă, întrucât nu dispune de o libertate de apreciere în acest sens. Aceasta nu înseamnă că numirea ar fi un act exclusiv formal al Președintelui; dimpotrivă, ea are un caracter solemn, semnificând încheierea procedurii de învestitură. În plus, actul Președintelui României de numire a Guvernului rămâne fără consecințe juridice în ceea ce privește raporturile dintre Președinte și Guvern, în sensul că el nu va naște raporturi de subordonare între cele două autorități publice care formează executivul, Președinte și Guvern, prin prim-ministru.

Numirea membrilor Guvernului de către Președintele României nu este o ***„învestitură”***, ci confirmarea și nominalizarea învestiturii făcute de Parlament. Procedura ***„scrutinului de învestitură”*** nu afectează cu nimic conținutul și sfera controlului parlamentar ulterior, căci Parlamentul nu ***„aprobă”*** programul Guvernului, ci doar îl ***„acceptă”*** în principiu, ca argument al ***„învestiturii”*** .

Din cele prezentate rezultă că procedura de învestire are semnificația formării Guvernului ca expresie a voinței celor două autorități publice alese pe baza votului acordat de corpul electoral, Parlamentul și Președintele României, în care însă rolul hotărâtor îl are Parlamentul, formarea și funcționarea Guvernului presupunând încrederea acestuia .

Totodată, procedura de învestire are drept consecință stabilirea unui raport constituțional complex între Guvern, pe de o parte, și Parlament sau Președintele României, pe de altă parte.

În aceeași ordine de idei, procedura de învestitură a Guvernului a fost privită ca o procedură complexă, cuprinzând două faze, una prezidențial-legislativă, iar alta executiv-prezidențială, materializând două voințe distincte cu caracter politico-juridic, dintre care una este principală și esențială (hotărârea legislativă), iar cea de-a doua este subsidiar complementară (decretul prezidențial), desăvârșind formal întreaga procedură. Lipsa oricărui act din această unitate procedurală complexă va afecta posibilitatea constituirii legale a Guvernului .

Încheierea procedurii de învestitură, prin numirea Guvernului de către șeful statului și depunerea jurământului de către noul Guvern are drept consecință nașterea raporturilor juridice între Guvern și Parlament, precum și între Guvern și Președintele României .

Față de Parlament, Guvernul este beneficiarul unui mandat de încredere, acordat prin efectul votului de învestitură, care fundamentează poziția sa constituțională în relația cu Parlamentul. Din acest moment, Guvernul dobândește dreptul de inițiativă legislativă și dreptul de a participa la lucrările Parlamentului, iar Parlamentul poate exercita controlul parlamentar asupra Guvernului și-i poate retrage încrederea acordată.

În cadrul raportului constituțional complex ce definește relația dintre Guvern, Parlament și Președintele României, esențială este relația cu Parlamentul, prin votul căruia se învestește și se dezînvestește Guvernul, caracteristică specifică regimurilor parlamentare. De aceea, poziția Guvernului este, în esență, cea specifică cabinetului într-un regim parlamentar .

Comparând formarea Guvernului României cu formarea guvernelor altor state membre ale Uniunii Europene, constatăm că și România se încadrează n regimul, mai mult sau mai puțin parlamentar, al majorității acestor state.

8. Concluzii

Un prim aspect foarte important se referă la faptul că Președintele României desemnează un candidat pentru funcția de prim-ministru și nu numește prim-ministrul. Președintele numește întreg Guvernul, nu doar pe prim-ministru, dar după ce Parlamentul acordă votul de învestitură întregii echipe guvernamentale. Așadar, Parlamentul votează structura sau compoziția Guvernului și programul său politic, și nu persoane. La fel, Președintele statului numește întreaga echipă guvernamentală și nu persoane individuale. De aici rezultă și responsabilitatea politică a Guvernului care este una colectivă și nu individuală, fiecare membru al Guvernului răspunzând politic solidar cu ceilalți membri pentru activitatea Guvernului și pentru actele acestuia, așa cum prevede art.109 din Constituție.

Al doilea aspect se referă la faptul că textul constituțional nu impune șefului de stat obligația desemnării pentru funcția de prim-ministru a unei persoane implicate politic sau care este membru al Parlamentului. Președintele poate propune pentru această funcție orice persoană, însă trebuie să țină cont că aceasta are nevoie de sprijinul larg al partidelor parlamentare care dau vot de învestitură Guvernului. Este o condiție obligatorie de care trebuie să se țină cont. De aceea, în unele țări, deși nu s-a impus condiția ca șeful Guvernului să fie implicat politic, practica demonstrează că persoana desemnată să formeze Guvernul este implicată politic, ba chiar este șeful partidului care a câștigat alegerile (exemplul Marii Britanii).

Având în vedere competența partajată între Președintele României și Parlament, precum și faptul că numirea Guvernului este condiționată de votul de încredere al Parlamentului, rezultă că etapa inițierii procedurii de învestitură a Guvernului, respectiv exercitarea competenței Președintelui în privința desemnării candidatului la funcția de prim-ministru vizează, ca finalitate, obținerea acestui vot de încredere. Numai în acest fel pot fi interpretate dispozițiile constituționale, și anume în sensul realizării scopului pentru care au fost reglementate, iar nu al nerealizării lui .

Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale ***„candidatul desemnat de Președinte la funcția de prim-ministru nu reprezintă alegerea exclusivă a Președintelui, ci reprezintă rezultatul unor consultări și/sau negocieri dintre acesta și partidul politic care are majoritatea absolută în Parlament sau a celor parlamentare, dacă nu există o atare majoritate”***. Ca urmare, chiar dacă procedura reglementată de art.103 alin. 1 din Constituție este una flexibilă, ea nu permite exercitarea discreționară a competenței Președintelui României. În cadrul său ,,nu se poate ignora nici rezultatul electoral al competitorilor electorali, dar nici finalitatea procedurii, respectiv desemnarea unui candidat care să poată asigura coagularea unei majorități parlamentare în vederea obținerii votului de încredere. De aceea, Președintele României, neputând avea rol de decident în această procedură, ci de arbitru și mediator între forțele politice, are doar competența de a desemna drept candidat pe reprezentantul propus de alianța politică sau partidul politic care poate asigura susținerea parlamentară necesară obținerii votului de încredere al Parlamentului” .

Prin urmare, ***„consultarea partidelor politice de către Președintele României, în vederea desemnării candidatului la funcția de prim-ministru, nu este un act formal, ci trebuie să fie realizată în mod sincer și responsabil, astfel încât față de persoana desemnată de președinte în urma consultării să se formeze convingerea că va reuși să obțină susținerea majorității parlamentarilor, așadar, votul de încredere pentru noul Guvern. Această regulă este deopotrivă valabilă în realizarea învestiturii Guvernului după alegerile parlamentare, cât și ulterior, în cursul exercitării mandatului parlamentar, dacă se ivesc situații ce determină numirea unui nou Guvern. În concluzie, consultarea la care se referă normele constituționale nu este un act de curtoazie, nu este un simplu schimb de opinii, ci un dialog real și responsabil, care produce efecte importante în economia procedurii prevăzute de art.103 alin.1 din Constituție, în sensul că fundamentează în mod obiectiv evaluarea și decizia Președintelui de desemnare a prim-ministrului”*** .

În concluzie, prin realizarea consultărilor și evaluarea ce fundamentează decizia sa, Președintele trebuie să aibă în vedere importanța rolului pe care candidatul desemnat la funcția de prim-ministru îl are în continuarea procedurii de învestitură/numire a Guvernului.

ȘTIRI DIN SPANIA

Consemnează Violeta Andrei Stoicescu

Funcționarii publici denunță un blocaj al programărilor medicale la Casa de Asigurări pentru Funcționarii Publici din cauza îndoielilor cu privire la procedura de licitație

Europa Press - O persoană purtând o pancartă la o demonstrație în favoarea la Casei de Asigurări pentru Funcționarii Publici

Tensiunea din centrele de sănătate care îi deservesc pe funcționarii publici se agravează. În fața nesiguranței legate de viitoare convenție și a prelungirii impuse până la finalizarea licitației, casele de asigurări au decis să se „blindeze" prin blocarea programărilor medicale, ceea ce presupune că în anumite unități este greu de obținut o consultație. Surse ale asociației care reprezintă înalții funcționari publici din Administrația Civilă de Stat informează în legătură cu presiunea suferită de beneficiarii acestor servicii in situațiile în care nu se acordă programări. Această hotărâre vine ca răspuns la situația de instabilitate cu care se confruntă companiile de asigurări după ce prima licitație a fost anulată. În acest sens, alte surse subliniază că cele mai semnificative cazuri sunt cele de la societatea DKV Seguros, care, de asemenea, oferă asistență medicală angajaților publici din străinătate în regim de monopol, precum și la societatea SegurCaixa Adeslas. În timp ce prima nu a răspuns presei, cea de-a doua susține că pacienții săi primesc asistență medicală în condiții de normalitate.

80% dintre spanioli consideră că este mai dificil în prezent să întemeieze o familie, iar numărul persoanelor pentru care acest lucru este o prioritate a scăzut cu 15 procente

Foto: Marian León, Europa Press - Un tată cu fiul său în prima zi de școală în Almería (Andaluzia, Spania).

Este mult mai dificil de întemeiat o familie astăzi decât în generațiile anterioare. Aceasta este opinia a opt din zece spanioli, care consideră că situația lor este mai dificilă decât a părinților sau bunicilor lor.

Cel mai recent barometru al institutului de statistică Family Watch arată, de asemenea, o scădere semnificativă a proporției populației care intenționează să aibă copii în următorii ani: aproape o treime dintre aceștia au acordat prioritate acestui obiectiv în 2024, ceea ce reprezintă cu 15% mai puțin decât în anul precedent.

Doar o treime dintre familiile tinere intenționează să aibă copii în următorii cinci ani, conform celui mai recent barometru al agenției The Family Watch. Tinerii acordă prioritate călătoriilor și cunoașteriii diferitelor culturi, carierei și continuării studiilor. Creșterea unui copil este o realitate tot mai costisitoare.

În urma sondajului online efectuat în noiembrie 2024 pe o mie de familii din întreaga țară, aceasta imagine oferă o radiografie a principalelor preocupări, îngrijorări și priorități ale spaniolilor adulți, an după an.

În cadrul acestui ultim sondaj, se poate observa că majoritatea celor care au răspuns consideră că situația economică actuală a țării este slabă (45,6%) sau nefavorabilă (41,2%), tinerii (între 18 și 44 de ani) și femeile fiind categoriile cele mai critice în ceea ce privește economia. ***„Familiile nu sunt oarbe în fața situației economice și sociale cu care se confruntă"***, a declarat directorul general al institutului de statistică Family Watch, María José Olesti, în timpul prezentării rezultatelor de miercuri.

Epidemia de gripă înregistrează una dintre cele mai puternice cote, iar experții avertizează că mai sunt două săptămâni până la punctul maxim

Specialiștii atrag atenția asupra nivelului scăzut de vaccinare, care ar putea duce la apariția unor cazuri mai grave.

În acest an, epidemia își face apariția mai târziu: ***„Ne întoarcem la perioada de dinaintea pandemiei"***, subliniază Quique Bassat.

Virusul de gripă se întoarce la cotele de dinainte de pandemie, deși specialiștii subliniază permanent ideea că nu există două sezoane de gripă la fel. În acest an, atingerea punctului de vârf prevăzut de experți pentru sfârșitul lunii ianuarie, vine cu o întârziere de două până la trei săptămâni.

După ce a depășit pragul epidemic săptămâna trecută, virusul gripal își continuă procesul de ascensiune în Spania, punând la încercare din nou capacitățile sistemului de sănătate.

Conform datelor publicate de Institutul de Sănătate Carlos III, rata de incidență a gripei continuă să crească și se situează acum la 62,6 cazuri la 100 000 de locuitori, față de cele 42,2 de cazuri de săptămâna trecută. Totuși, aceste cifre sunt departe de cele 163,7 de cazuri înregistrate în aceeași săptămână a anului trecut.

Situația din spitale se intensifică, de asemenea, deoarece rata de spitalizare cauzată de gripă se ridică la 4,7 cazuri la 100 000 de locuitori, față de 2,5 în săptămâna precedentă.

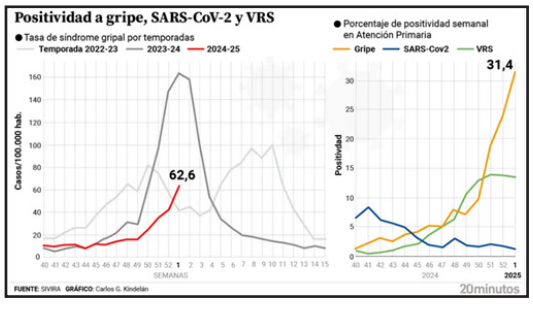

Foto: Carlos Gámez - Evoluția de cazuri pozitive

Sursa: 20minutos.es

NOVEDADES LABORALES PARA EL AÑO 2025

El mercado laboral, es un mercado sometido en los últimos años a constantes cambios regulatorios. Una tendencia que no finalizará en el año 2025. Así en los próximos meses, los cambios en materia laboral abarcan desde la movilidad sostenible hasta la igualdad de género y la compensación por despido improcedente, y tendrán un impacto considerable en la forma en que las empresas operan y gestionan a sus trabajadores. Por tanto, hay materias que ya son realidad y otras que lo serán.

En materia de pensiones y cotizaciones.

El año **2025** arranca con novedades en materia de pensiones. La subida de las pensiones se materializará **en enero de 2025**. Como **no se ha convalidado el Real Decreto Ley 9/2024**, si no se presenta un nuevo real decreto ley, **en febrero quedaría sin efecto**. La suma de los votos de PP, Vox y Junts (las derechas) han evitado la subida de las pensiones y el impuesto a las eléctricas.

▪ En **2025**, la edad legal de jubilación ordinaria se incrementa **dos meses** respecto a 2024, situándose en **66 años y 8 meses** cuando se cuente con menos de **38 años y 3 meses cotizados**. No obstante, en caso de disponer de **38 y 3 meses o más años cotizados, será posible jubilarse con 65 años.**

▪ **La jubilación anticipada para 2025**, sería de hasta **24** meses antes (voluntaria) y **48 meses antes** (involuntaria, esto es, por despido), de la edad de jubilación que a cada cual le corresponda. Para la jubilación anticipada voluntaria es necesario haber cotizado al menos **35 años** y para la involuntaria **se requiere 33 años cotizados**.

▪ Con carácter general las pensiones se revalorizan en un **2,8%**. Para el año **2025**, la pensión máxima quedará establecida en **3.267,60 euros**, esto es **45.746,40 euros anuales**.

▪ El complemento de brecha de género alcanzará la cantidad de **35,90 euros.**

▪ Las pensiones mínimas se revalorizan un **5,96%** y las no contributivas un **9%.**

Aprobación del Real Decreto-Ley 11/2024 de 23 de diciembre, conlleva una serie de cambios en la jubilación parcial, acordados en la mesa del diálogo social. (No hay que olvidar que este Decreto-Ley ya ha entrado en vigor, pero tiene que convalidarse en el Parlamento en un plazo máximo de **dos meses**, si no ocurriera esto "decaería"). Se ha modificado el artículo 215 LGSS y la DT4º, apartado 6, de la LGSS. **El decreto-ley se ha convalidado el 22 de enero de 2025 en el Congreso.**

Estas son las novedades:

✓Ampliación a **3 años** el período de tiempo que se puede utilizar para adelantar la edad de jubilación ordinaria (antes 2 años, al final de período transitorio que impuso el PP en la reforma de 2013). Con esta mejora permite acceder a esta modalidad de jubilación con **62 años de edad**, según la carrera de cotización de cada persona.

✓ Ampliación de la fórmula de "cotización en la sombra" (como se utiliza en la jubilación anticipada) para ayudar a completar la carrera de cotización y "adelantar" la edad ordinaria desde la que es posible utilizar la jubilación parcial.

✓ **Posibilidad de concentración acordada de jornada total**, anual, mensual, semanal o diaria, con relevante protagonismo de la negociación colectiva (Antes la ley solo preveía una concentración máxima anual).

✓ **Obligación de contrato de relevo indefinido** y a jornada completa en todos los casos, de manera que se mejora la calidad del empleo y en muchos casos la retribución de las personas relevistas (mayoritariamente jóvenes), eliminando la posibilidad de contratos a tiempo parcial y de carácter temporal (antes esta garantía sólo estaba reservada a las situaciones en las que el trabajador/a veterano accedía a una reducción de jornada del 75%).

✓ Extensión de garantía de mantenimiento del empleo relativo a todos los contratos de relevo durante un plazo mínimo de **2 años** después de la edad de jubilación ordinaria del jubilado parcial, de manera que en caso de incumplimiento la empresa debe de devolver a la Seguridad Social todos los importes satisfechos en concepto de jubilación parcial del trabajador/a veterano (antes esta garantía sólo estaba reservada a las situaciones en las que el trabajador/a accedía a una reducción de jornada de 75%)

✓ Mantenimiento del requisito de cotización de **33 años cotizados**, en el momento de la jubilación parcial, o de **25 años cotizados** en caso de personas trabajadoras con discapacidad. Para acreditar este requisito es posible utilizar los períodos del **Servicio Militar o la Prestación Social Sustitutoria y en el caso de las mujeres el antiguo Servicio Social Femenino (La Sección Femenina).**

✓ **Durante el primer año de utilización de la modalidad, la reducción de la jornada por la que se puede optar será un mínimo del 20% y un máximo del 33%**, si bien este requisito queda matizado en gran medida por la concentración de la jornada que ahora se permite. Esto significa, por ejemplo, que, si se acuerda en negociación colectiva, la reducción máxima en esta modalidad de jubilación parcial ordinaria o general, sería de un **33% el primer año, y 75% en los dos siguientes, o lo que es lo mismo, 14 meses de trabajo en los 36 meses de vigencia de la jubilación parcial.**

✓ **Se habilita el acceso como relevista a las personas con contrato fijo - discontinuo**, que antes estaban excluidas por el carácter indefinido de este contrato.

✓ **Mantenimiento del resto de requisitos exigidos para el acceso a la jubilación parcial** (Posibilidad de reducción de jornada hasta un máximo **del 75% en el 2º y 3º año** de utilización de la modalidad, cotización por **el 100% de jornada** con independencia de la reducción de jornada por la que se opte, **6 años de antigüedad en la empresa o grupo de empresas.**

Jubilación parcial de la industria manufacturera (DT 4ª, apartado 6 LGSS). Este Real Decreto 11/2024, también recoge:

✓ **Garantía de prórroga durante 5 años,**

esto es, hasta el 31 de diciembre de 2029.

✓ **Posibilidad de concentración de jornada total, anual, mensual, semanal o diaria de acuerdo con la negociación colectiva.**

✓ **Cotización creciente progresivamente hasta el 80% de la base de cotización a jornada completa (comienza en el 40% en 2025 y se incrementa anualmente en un 10% adicional hasta alcanzar el 80% en el año 2029).**

✓ **Aplicación de la garantía de empleo indefinido en las empresas hasta el 75% de las plantillas.** (Antes era del 70%)

✓ **Mantenimiento del requisito de cotización de 33 años cotizados en el momento de la jubilación parcial o de 25 años cotizados en caso de discapacidad.** También para acreditar este requisito, es posible utilizar el período del servicio militar, la prestación social sustitutoria o al Servicio Social Femenino (Antigua sección femenina)

✓ **Se habilita el acceso como relevista a las personas con contrato fijodiscontinuo.**

✓ **Mantenimiento del resto de requisitos exigidos para el acceso a la jubilación parcial** (posibilidad de reducción de jornada hasta un máximo del 80%, condicionado a la contratación de un trabajador/a relevista con contrato indefinido y a jornada completa, o hasta el **67% condicionada a la contratación de un relevista a jornada parcial y con contrato temporal, antigüedad 6 años en la empresa.**

Jubilación parcial en las administraciones públicas.

Se ha reiterado el compromiso de todas las partes para extender el derecho a la jubilación parcial a los empleados públicos. En este sentido está pendiente de concretarse en una mesa de trabajo específica que lleva meses trabajando las fórmulas administrativas específicas que regulen el procedimiento de acceso de los trabajadores relevistas y las condiciones concretas en las que se realizará la prestación de servicio de los jubilados parciales.

Jubilación demorada

✓ **Se mantiene el incentivo del 4% de la cuantía de la pensión de jubilación por cada año adicional de demora en la jubilación**, y se añade un incentivo adicional de un **2%** por períodos de demora superior a seis meses e inferior a un año que opera desde el segundo año de demora.

✓ También los nuevos incentivos se pueden percibir en forma de renta vitalicia, como pago único o de forma mixta a elección de la persona pensionista.

Jubilación activa

✓ **Se elimina el requisito que exige contar con la carrera completa de cotización** para tener acceso a la jubilación activa, por lo que se permite el acceso a la totalidad de personas que se han jubilado de forma demorada.

✓ **Se reconoce la compatibilidad de la jubilación activa con los incentivos de demora. (4% por cada año de demora y 2% por períodos de seis meses adicionales).** Anteriormente estos incentivos se suspendían durante la percepción de la jubilación activa y sólo se volvían a percibir cuando cesaba aquella.

✓ **Se establece un nuevo esquema de garantía de pensión, creciente en el tiempo.** De este modo, el porcentaje de compatibilidad de la pensión con el mantenimiento de la actividad se incrementará en función de la demora en el acceso a la jubilación, así

o 1 año de demora: garantía del 45% de pensión
o 2 años: 55%
o 3 años: 65%
o 4 años: 80%
o 5 años:100 %

✓ Además de la fijación inicial del porcentaje de pensión anterior, en función de los años transcurridos desde el momento previsto para la jubilación ordinaria hasta el momento de acceso a la jubilación activa, todos los porcentajes de garantía **se incrementarán un 5% por cada 12 meses de actividad profesional ininterrumpida que se realicen durante la jubilación activa.**

✓ **La jubilación activa demorada prevista para las personas autónomas con asalariados se establece en dos tramos:**

▪ Se garantiza el 75% de pensión (hasta ahora era el 100%) en los supuestos en los que se acredite tener contratado, al menos un trabajador por cuenta ajena con carácter indefinido con una antigüedad mínima de **18 meses**, o la contratación de un nuevo trabajador por cuenta ajena que no haya tenido vínculo laboral con el trabajador autónomo en los dos años anteriores al inicio de la jubilación activa.

▪ En estas pensiones se establece también **un** incremento adicional de un **5% por cada 12 meses** de actividad profesional ininterrumpida que se realicen durante la jubilación activa.

Unión Provincial CCOO,
Almería

Continúa en el próximo número

Parteneri sociali al publicației ”Români in Andalucía”

Sindicatul Național ”Forța Legii” - *Sindicatul de partea Ta!*

ACASĂ ... printre străini

M-am născut de două ori, prima dată în România şi a doua oară în Germania când ne-am stabilit aici, eu şi toată familia mea. Așa ceva este valabil pentru toți care din diferite motive au trebuit să-și părăsească țara de baștină și să aleagă altă țară...

În România m-am născut şi am trăit lângă doine la propriu, am scris asta într-o poezie soţia mea fiind Doina, Doinița şi al doilea prenume Ana, ca şi mama mea. Am trăit printre flori, păsări şi mai ales oameni, aici în a doua patrie trăiesc printre... maşini, adevărat foarte bune însă din păcate fără suflet...

Personal îmi apar mai multe întrebări şi mai puţine răspunsuri la tot ce mă frământă.

În această viaţă multe nu sunt uşoare însă trebuie să ne gândim la ce putem să învăţăm pentru viitor din toată această „poveste”... Poate de aceea locul fiecăruia este acolo unde se naşte în condiţiile în care viaţa este decentă... şi asta doar politicienii o fac, din păcate... Mereu să gândim pozitiv, doar la lucrurile care ne pot ajuta şi mai ales să ne gândim la persoane dragi care ne-ar putea susţine. Din toate avem de câştigat !

Cei care fac ceva semenilor săi, mă refer la artişti, eu sunt doar un simplu muritor să ofere oamenilor mai mult decât se aşteaptă şi să o facă cu bucurie.

Nimeni nu râde de visurile cuiva. Oamenii care nu au visuri sunt săraci rău... Eu am rămas un copil, în gândire şi uneori în manifestare şi mă bucur că am rămas aşa...

Spunea cineva ***„când pleci la drum nu totdeauna ajungi la destinaţie, pentru că marile realizări comportă mari riscuri”.***

„Un OM adevărat este cineva care, strângându-ţi mâna, îţi atinge inima...”

Ca o concluzie la experienţa din ce am trăit până acum orice am face viaţa merge înainte şi noi suntem luaţi uneori de val…

Fiecare artist trebuie să aibe vise măreţe, năzuinţe alese şi să gândească pozitiv.Tot ce-şi propune cineva însă mai ales un artist se va împlini mai devreme sau mai târziu.

Viaţa de multe ori îţi oferă posibilităţi însă tu eşti cel care trebuie să aleagă şi această decizie nu este uşoară. Sănătatea, pregătirea profesională, aspectul fizic şi norocul joacă un rol în împlinirea idealurilor noastre.

Aşa că doar înainte cu sufletele curate !

Adalbert GYURIS, Germania

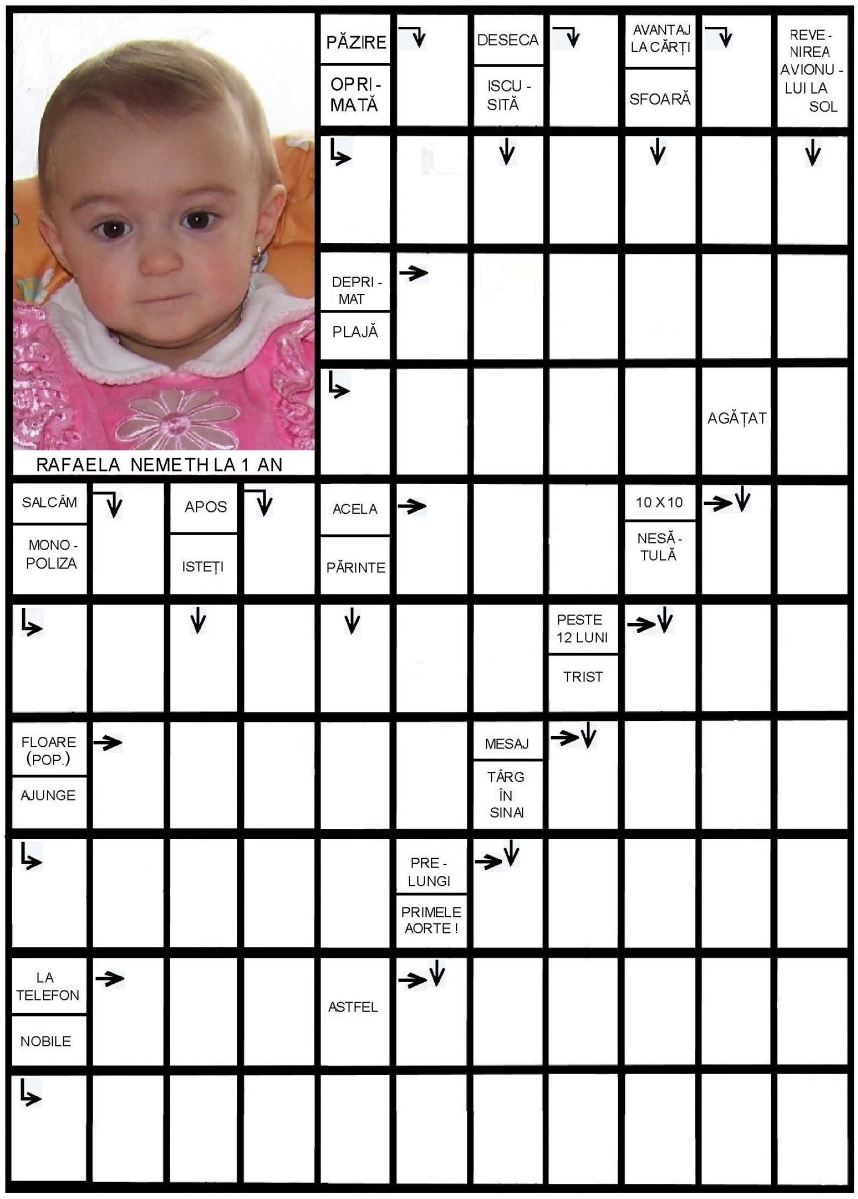
Adusă şi dată pe diagonală (50 de **A**)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1			A		A		A	●	A		A
2	A			A		●		A		A	
3		A	●		A		A		A		A
4	A		A	●		A		A		A	●
5		A		A	●		A		●		A
6	A	●	A		A			A		●	
7		A		A		A	●		A		A
8	●		A		A		A	●		A	
9		A		A		A		A	●		A
10	A		A		A	●	A			A	
11		A		●		A			A		A

ORIZONTAL: 1. Clasificată ca abatere gravă, peste măsură - Material pentru vestimentație cu două fețe. 2.Strâns cu putere la chimicale - Tip de comerț desuet, deși adesea rumen și înfloritor. 3. Primele la tangou ! - Mitocană de toată frumusețea. 4 Sfoară subțire - O încurcătură spusă mai demult. 5. Cea de lângă armig - Paparună (reg.) - Un fel de arătător. 6. Rezultatul final al unei munci de estet. 7. O glumă caustică - Te lasă uneori în pană de inspirație. 8. Adaos fraudulos la o sumă dată - Partidul Alianței Civice (abr.). 9. Prinsă într-un negoț de gogoși - Primele canale. 10. Formulare poetică pentru sfârșitul zilei de ieri - Pâinea înainte de coacere. 11. Tânăr vlăstar la curțile mari de aldădată - Marge la pescuit doar cu o simplă pânză.

VERTICAL: 1. Aliat la o vânătoare - Începutul unei călătorii pe mapamond. 2. Formulare de basm pentru vremuri damult apuse - Unde-i cel mal bine. 3. Da la revelion la revelion - Super dotare rivalizând cu inteligența umană. 4. Începe să cabreze! – Breslaș dat de rușine la ștergerea măștii. 5. Locul pentru cea de lângă motocicletă - Luat cu diplomație. 6. Însingurată merită să-și plătească cu lacrimi osânda. 7. Locul de acțiune al unor oameni aflați în adâncuri - Survine din când în când. 8. Jalnica deplângere a celui ce a rămas cu puțin (interj.) - Prins la mică altitudine ! 9. Macagiu - Căprior - Luat din mijloc. 10. Cotidianul obișnuit într-un tiraj de masă - Formulă peiorativă atribuită soldaților tineri.11. Nume feminin citat adesea într-o acțiune pescărească - Prima fază a unei viitoare victime.

Primele...cuvinte !

Adalbert GYURIS

www.dvlogistica.com
643 063 263

DV® Logistica

COLETE LA DOMICILIU

FĂRĂ TAXE SUPLIMENTARE

SPANIA - ROMÂNIA
ȘI RETUR

Tel. Spania
(0034) 643 063 263
(0034) 642 882 812
(0034) 642 882 805

infodvlogistica@gmail.com
facebook.com/dvlogistica
www.dvlogistica.com

Tel. România
(004) 0770 691 632
(004) 0778 354 838